Dzisiaj - jak w każdą niedzielę - osiem interesujących stron

Odpowiedź Kuby na restrykcje USA wobec F. Castro

Agencja "Prensa Latina" do nosi: Rząd kubański wysłał notę do ambasadora USA philipa Bonsal, w której zawiadamia go, że ogranicza swo bodę jego ruchów do dzielnicy "Del Vedado", na okres pobytu w Nowym Jorku premiera Fidela Castro. Nota zaznacza, że ambasador będzie mógł przekroczyć wspomnianą dziel nice Hawany, aby udać się do swojej rezydencji i powrócić z niej do ambasady, przy czym nota wymienia ulice, po których wolno będzie poruszać się ambasadorowi USA, poza obrebem dozwolonej dzielnicy.

Decyzje te spowodowały ograniczenia, narzucone premierowi Castro przez władze amerykańskie i obraźliwe restrykcje, dotyczące jego przyby cia i pobytu w Nowym Jorku. Decyzja ta wypływa również z zamiarów zapewnienia Waszej Ekscelencji całkowitego bezpieczeństwa – stwierdza

Agencja AP zwraca uwagę, że dzielnica "Vedado" biegnie wzdłuż wybrzeża i obejmuje 10 mil2. (PAP)

Rok XVI Wydanie AB niedziela - poniedziałek, 18/19 września 1960

Cena 50 gr Nr 224 (5172)

Sprawa Konga na sesji U

Klika wojskowych plk. Mobutu aresztowała członków parlamentu • Losy Lumumby - nie znane • Terror w Katandze

W aide-memoire, załączonym do listu, skierowanego do tyką dowództwa ONZ w Kon-Hammarskjoelda przez W. Zorina, czytamy m. in.: Sytuacja w Republice Kongo, mimo szeregu uchwał Rady Bezpieczeństwa, zmierzających do unormowania stosunków w tym młodym państwie afrykańskim i do zapewnienia jego integralności terytorialnej oraz niezawisłości politycznej, jest nie tylko napięta, lecz staje się coraz groźniejsza".

W świetle tego — zdaniem rządu ZSRR – powstaje konieczność szybkiego rozpatrzenia sytuacji w Republice Kongo przez XV sesję Zgromadze-

dzenia Ogólnego otwiera szerokie możliwości wszechstronnej i głębokiej analizy tego problemu, ponieważ, jak wiadomo, w pracy sesji wezmą udział szefowie państw i rządów szeregu krajów, w tym państwafrykańskich, żywotnie zainteresowanych w jak najszybszym i sprawiedliwym u-

Z ułamków wiadomości, prze nikających przez kurtynę milczenia i terroru, jaka zapadla nad Kongiem, wynika, że klika wojskowych, która, na roz-kaz imperialistów i przy ich pomocy dokonała zamachu sta nu, kontynuuje swą działalność, rezygnując ze wszelkich pozorów legalności i praworządności. Aresztowani w piątek wieczorem członkowie par lamentu, zostali umieszczeni w hangarze na starym lotnisku Leopoldville. (Korespondent UPI podaje szczegóły: wyszli oni z samochodu ciężarowego z rękami wzniesionymi do góry. Za każdym z nich kroczył żołnierz z karabinem, skie rowanym w plecy aresztowa-

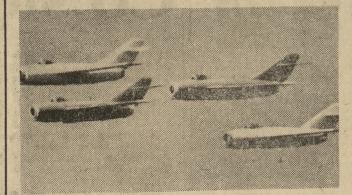
tu przeciw premierowi Konga wskazują wyraźnie, że nie tylko wolność Lumumby, ale jego życie znalazły się w niebezpieczeństwie.

Według nie sprawdzonych pogłosek (Agencja Reutera otrzymała tę wiadomość przez Prazzaville), premier Lumumba miał się schronić w nieznanym dotychczas miejscu. Lumumba znajduje się podobno pod opieką żołnierzy gwinejskich.

W sytuacji, panującej obecnie w Kongo, uderza jeden fakt — skoordynowanie zarządzeń, wydawanych przeciw legalnemu rządowi kraju z poli-

Dowództwo ONZ, starając się sparaliżować w Katandze postep wojsk, wiernych rządowi kongijskiemu, ogranicza się równocześnie do zajęcia pozycji biernego obserwatora krwa wego terroru, rozpętanego przez policję i żandarmerię premiera Czombego w miejsco wościach, z których wojska te się wycofały. Jak donosi rzecz nik ONZ, w miejscowości Lue na, żandarmeria Czombego roz strzelała 68 ludzi. (PAP)

Dziś £awica - godzina 15

Kryje ten zawód w sobie romantyzm dawnej husarii i ostatnich wynalazków techniki. Może właśnie dlatego oprócz podziwu i zainteresowania zdobywa dla lotników nowe uczucia. Na kartach historii naszego narodu zapisali się na zawsze: Kozłowski, Zwirko, Wigura, Bajan, Hynek, bohaterscy obrońcy Londynu, lotnicy pułku "Warsza-wa", "Kraków". Ale nie tylko zapisali się w historii. Zna-leźli miejsca na zawsze w naszych sercach.

Zasłużyli na taką pamięć. Biało-czerwona szachownica była dobrze znana tam, gdzie toczyły się walki o wolność. Dziś, gdy nad światem zaczyna krążyć znów zmora faszyzmu, siła naszej powietrznej armii, jest jednym z warunków pokojowego życia.

I za to, że bez względu na czas, w dzień i w nocy, w słońcu i w deszczu, wysoko pod nieboskionem pilnują naszych pól i lasów, wsi i miast — dziękujemy im w dniu ich święta!

Na Targach sprzedano nia Ogólnego NZ z udziałem dwie trzecie towarów! wszystkich państw-członków Nadchodząca sesja Zgroma-

W ciągu pięciu dni Targów, jeden z największych wystawców, przemysł terenowy, sprzedał swoją produkcję wartości 1,15 mld. zł.

Z ainteresowaniem handlow ców cieszą się przede wszystkim artykuły spożywcze, obuwie, galanteria skórzana i konfekcja. Największe obroty uzyskał znany już "Lubgal" i lubelski przemysł terenowy. Tamtejsi producenei oferują z powodzeniem artykuły włókiennicze, odzież, wyroby skórzane, metalowe i chemiczne.

DOBRE ZIEMNIAKI

Zorganizowana po raz pierw szy krajowa giełda ziemniaczana zakończyła się pełnym sukcesem. W rezultacie podpisano kilkaset umów na dostawy wyselekcjonowanego gatunku ziemniaków jednolito odmianowych w ilości 150 tys. ton. W sklepach naszych pojawią się dobre ziemniaki, na które nie będą psioczyć nasze gospodynie.

10 MILIARDÓW

Do dnia dzisiejszego zawar to na Targach 17 tys. transakcji na sumę 10 miliardów złotych. W większości są to artykuly przemysłowe — war tości prawie 6 mld zł. **Tak** więc handlowcy zakupili w ciągu sześciu dni równo dwie trzecie towarów oferowanych im przez wystawców. Ponieważ pozostały jeszcze dwa dni, należy liczyć na transakcje sięgające 12—13 miliar-

Już siewy jesienne

Sieją członkowie Rolniczej Spółdzielni Wytwórczej w Inwaldzie (woj. krakowskie)

CAF - fot. Olszewski

dów zł. A więc bardzo wysokie, nie sprzedane pozostaną jedynie buble, których jeszcze nie brak na Targach.

Do dzisiaj obejrzało naszą impreze 84 tys. esób. (z)

150-lecie Meksyku

Meksyk obchodzi w tych dniach 150 rocznicę proklamowania swej niepodległości Centralne uroczystości odbyły się w niewielkim mieście Dolores — Hidalgo, gdzie właśnie 150 lat temu bicie dzwonów ogłosiło koniec 300-letniego panowania Hiszpanów. Meksy-kański bohater narodowy Pater Miguel Hidalgo wezwał wówczas ludność Meksyku do walki narodowowyzwoleń-czej. (PAP)

"Rozum przeciwko szaleństwu"

Na ekrany kin moskiew skich wszedł nowy film dokumentalny pt. "Rozum przeciw ko szaleństwu", produkcji Cen tralnej Wytwórni Filmów Dokumentalnych.

Film demaskuje impe lizm rodzący wojny. Zawiera on wiele fragmentów kronik filmowych, odsłaniających agresywną politykę państw im perialistycznych z okresów po przedzających pierwszą i dru-gą wojnę światową. Film poka zuje również walkę o pokój na calym świecie oraz rosnącą po tęgę obozu socjalistycznego. PAP

regulowaniu tej sprawy.

Pogróżki pułkownika Mobu-

45 tys. osób korzysta z wrześniowych wczasów FWP

Piękny, sloneczny wrzesień, wynagradza częściowo tego-roczne, "zapłakane" lato. Toteż wszystkie ośrodki FWP w górach, a również niektóre nad morzem i na Mazurach, pełne są wczasowiczów.

naczelna przygotowała na wrzesień 45 tys. skierowań na wczasy. — Większość z nich została rozprowadzona; są jednak jeszcze miejsca na ostatnia dekade września.

Nowe radia z "Diory"

Zakłady Radiowe "Diora" w Dzierżoniowie przygotowują obecnie produkcję kilku wych typów radioodbiorników. Zbudowano tu m. in. prototyp aparatu "Opera". Będzie to dziewięciolampowy odbiornik wysokiej klasy, wyposażony w 4 głośniki, pełny zakres fal (z ultrakrótkimi), selenowy prostownik i przełącznik klawiszowy. "Opera" posiadać będzie również antenę ferrytową, eliminującą trzaski i zakłócenia.

Ponadto przygotowuje się także, oparty na tranzystorach - radioodbiornik "Limba". Obydwa aparaty wejdą do masowej produkcji w przyszłym roku. (PAP)

Kaktusy można krzyżować

W ostatnich tygodniach eks perci do spraw hodowli roślin użytkowych dokonali cennego odkrycia naukowego. W wyniku licznych doświadczeń ustalili oni mianowicie, iż niektóre gatunki przejawiają cechy zadziwiającej wprost żywotności, zwłaszcza przy zastosowaniu odpowiednich krzy

Tak np. po trzymiesięcznym okresie letargu wegetatywnego udało się stworzyć warunki do interesującej krzyżówki poznańskiego "Kaktusa" z warszawskimi "Szpilkami". Nowa roślina, której piernesy okaz wybodowany pierwszy okaz wyhodowany zostanie w dniu 1 października br. na pewno przypadnie do gustu licznym wielbicielom flory kolczastej.

Wiązanki nabywać będzie można co tydzień we wszyst-kich kioskach "Ruchu".

W Zakopanem i w Krynicy roi się dosłownie od wczasowiczów i kuracjuszy oraz turystów, którzy korzystając z pięknej pogody, urządzają wysokogórskie wycieczki.

Napływ urlopowiczów w pod górskie rejony Dolnego Śląska przeszedł obecnie wszelkie oczekiwania. Piękne dni pozwa lają na zażywanie słonecznych kąpieli i dłuższe wycieczki w góry. W Szklarskiej Porębie, Świeradowie, Michałowicach i Jagniątkowie spędza urlopy po nad 5 tys. wczasowiczów. Setki wczasowiczów, przebywających w Szklarskiej Porębie uczestniczyły w wielkiej im-prezie rozrywkowej pod na-zwą "Pożegnanie lata".

Entuzjaści brydża, przeby-wający na wczasach w Między górzu, oprócz wycieczek w góry, biorą udział w turnieju brydża sportowego. Wczasowicze z Dusznik, Kudowy i Polanicy zwiedzają Góry Stołowe oraz poznają piękno i zabytki Ziemi Kłodzkiej.

Pełnó jest jeszcze także turystów na Mazurach. Najwięcej wycieczek organizują tutaj warszawskie zakłady pracy. Duży ruch panuje na terenie b. kwatery Hitlera pod Kę trzynem, którą codziennie zwie dza ok. 200 osób. Oddany w tym roku do użytku hotel i restauracja na terenie "gniazda os", cieszą się dużym powodzeniem. (PAP)

Delegacie Seimu udadzą się do Danii i Norwegii

Na zaproszenie Folketingu duńskiego udaje się w dniu 21 września do Kopenhagi delegacja Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Delega-cji przewodniczyć będzie mar-szałek Sejmu Czesław Wy-

zaproszenie stortingu Na norweskiego udaje się w dniu 20 września do Oslo inna delegacja Sejmu Polskiej Rze-czypospolitej Ludowej, której przewodniczyć będzie marszałek Sejmu Kliszko. (PAP)

"Krzyżacy" biją wszelkie rekordy

Po 15 dniach wyświetlania "Krzyżaków" pracownicy kin wróżą temu filmowi rekord powodzenia. Blisko 700 tys. widzów w ciągu 2 tygodni to wynik jakiego nie oczekiwali najśmielsi optymiści, za duży bowiem sukces filmu uważa się u nas jeśli obejrzało go w ciągu roku eksploatacji 2 mln. widzów. W Warszawie — wbrew przewidy-waniom — frekwencja nie waniom — frekwencja nie słabnie i Stołeczny Zarząd Kin pod "naciskiem opinii publicznej", wyrażającej się w setkach telefonów i interwencji w sprawie zakupu bi-letów — od poniedziałku 19 bm. wprowadza "Krzyżaków" na ekran trzeciego kina — "Wars"

Wpływy kasowe z dotych-czasowych 2 tygodni eksplo-atacji filmu przekroczyły już 1/4 kosztów jego realizacji

List przedstawicieli 25 krajów

Przedstawiciele 25 krajów Afryki i Azji wysłali w piątek list do sekretarza generalnego ONZ Hammarskjoelda, w którym żądają wpisania problemu algierskiego na porządek dzienny sesji Zgromadzenia Ogólnego motywując to "roz-wojem sytuacji", który unie-możliwił prowadzenie rokowań między obiema zaintere-sowanymi stronami". (PAP)

Szoferka "Stara" z mas plastycznych

W fabryce samochodów ciężarowych im. F. Dzierżyńskiego w Starachowicach wykona ny został w celach ekspery-mentalnych z masy plastycz-nej – żywicy pliestrowej – prototyp budki szoferskiej do samochodu ciężarowego "Star". Budka ta po wmontowaniu do samochodu poddana zostanie próbom eksploatacyjnym, które potrwają kilka miesięcy. (PAP)

591 spółdzielni produkcyjnych

W Wielkopelsce istnieje obecnie 591 spółdzielni produkcyjnych, zrzeszających ponad 11 tysięcy rolników gospodarujących na 107 tys. ha ziemi. Oznacza to, że w każdej 6-ej wsi województwa poznańskiego znajduje się zespołowe gospodarstwo. Wkrótce będzie ich więcej, bowiem w 150 wsiach działają już od kilku miesięcy komitety założyciel-skie. Na przykład w powiatach Gniezno i Kościan działa po 30 takich komitetów.

Warto nadmienić, że plony zbóż są w spółdzielniach pro-dukcyjnych województwa poznańskiego przeciętnie o półtora kwintala wyższe, niż w roku ubiegłym. W spółdzielniach powiatów Środa i Kościan liczba bydła zespolowego przekroczyła 40 sztuk na 100 ha. W powiecie Krotoszyn spółdzielnie produkcyjne (jest ich 20) w ciągu roku osiągnęły po 108 sztuk trzody na 100 ha użytków. (PAP)

tygodni temu cieszyło się pierwszymi dniami wolno-

wioną "maszynkę do głoso-

wania", mając pewność swej przewagi na terenie

Nic dziwnego, że ten no-

wy układ sił w Organizacji

spędza sen z powiek politykom amerykańskim. Wie-

le dziś mówi stę i pisze, ja-

kie kroki należy przedsie-

brać, aby nowo powstające

państwa podporządkować

swojej kontroli, bez nara-

żania się na zarzut neoko-

Oczywiście, Związek Ra-

dziecki i inne kraje naszego

obozu wolne sa od podobnych trosk. Kierując się

nowskiej, kraje te udziela-

ją niezmiennie swego ak-

tywnego poparcia dążeniom

narodowo - wyzwoleńczym

krajów kolonialnych. Nale-

ży oczekiwać, że w toku

bezpośrednich spotkań pre-

miera Chruszczowa i in-

nych mężów stanu nasze-

go obozu z przywódcami wyzwolonych krajów, na-

wiazane zostana nowe kon-

takty z tymi krajami, któ-

donioślejszą rolę w polity-

Tegoroczna sesja Zgro-

madzenia Ogólnego NZ nie

będzie bynajmniej latwa z

uwagi na spiętrzenie pro-

blemów i pewne wydarze-

nia, które wzmogły atmo-sferę "zimnej wojny". Tym

donioślejsza będzie jej ro-la w zażegnaniu i złago-

dzeniu niebezpiecznych dla

pokoju światowego konflik

Maliny owocują

Po raz drugi w tym roku w

lasach jędrzejowskich i włosz

czowskich owocują maliny

Niektóre krzaki mają tak sa-

mo dorodne owoce jak w okre

sie pierwszego owocowania.

po raz drugi

Feliks Bilos

ce światowej.

odgrywać będą coraz

Narodów

lonializmu.

Zjednoczonych

Redaktor naczelny — Leonard Wachalski, zastępca redaktora naczelnego i kierownik działu publicystyki — Eugeniusz Kitz-mann, sekretarza redakcii depesz — Feliks Biłos, kultu-ty — Mieczysław Skapski, łączności z czytelnikami — Zbigniew Mika, miejskiego — Eugeniusz Cofta, sportowego -

Historia wielkiego spisku

W ypadki w Kongo zmie-niają się z godziny na godzinę. Alarmujące wiadomości nadawane przez różne agencje, często prześci i z wiarą patrzyło w oza jedna drugiej i nielaswą przyszłość, padło ofiajest wyrobić sobie rą wielkiego spisku. przejrzysty obraz sytuacji najważniejsze etapy w tym kraju. Jedno jest pewne, że to młode państwo, które zaledwie kilka

składające się na histo-rię spisku przeciwko wolności narodu kongijskiego.

OSTATNIE DNI SIERP. NIA. Zbrojna interwencja bel gijska ponosi fiasko w wyniku apelu rządu kongijskiego do ONZ. Kolonialiści rozpoczytechniczne przygotowado zamachu stanu przy

pomocy prezydenta Kasavubu. PONIEDZIAŁEK — 5 WRZE Kasavubu ogłasza przez radio swą decyzję o dy-misji Lumumby i jego rządu. Wojska Ghany otaczają radio-stację w Leopoldville. W półtorej godziny później przybywa tam premier Lumumba w otoczeniu swej straży przy-bocznej. Wartownicy nie chcą go wpuścić. Lumumba oświad cza, że wyda swym żołnierzom rozkaz otwarcia ognia. Ghańczycy wahają się. Lumumba wpada do środka, dochodzi do mikrofonu i wygłasza swe pamiętne przemówienie, w którym odrzuca decyzję Kasavubu ujawniając jednocześnie jego zdradzieckie kontakty z

WTOREK. Dowództwo ONZ wydaje rozkaz zamknięcia wszystkich lotnisk. Ma to na celu odciecie Lumumby od możliwości kontaktowania się z krajem a w szczególności odcięcie go od dowództwa armii, która skutecznie walczy w prowincjach Bakwanga i Katanga.

kolonizatorami.

Kongijska Izba SRODA. Reprezentantów anuluje dy-misję Lumumby 60 głosami W dwa przeciwko 19. później, wrogi poprzednio Lumumbie senat wyraża dla nie-go zaufanie 41 głosami przeciwko 2.

Tymczasem armia kongijska odnosi poważne sukcesy w rejonie Bakwangi i w Ka-tandze. Spiskowcy postana-wiają spieszyć się.

SOBOTA. Rzecznik ONZ, oznajmia, iż w rejonie Bak-wangi i w Katandze zawarte zostało zawieszenie broni i że podjete zostalo dzielo organiarmii kongijskiej. tym samym dniu dowództwo sił zbrojnych ONZ wypłaca w obozie Leopolda spore sumy pieniędzy żołnierzom kon-gijskim, tytułem niby to zaległego żołdu. Doradzaja aby poszli napić się piwa. Wieczorem żołnierze są ni. Jednocześnie broń oddawana jest do magazynów, przy których stoją żołnierze maro-kańscy. Nawet warta kongijska przy wejściu do obozu zostaje rozbrojona. Lumumba wzywa dziennikarzy. Prochodzą do społeczeństwa, nie wiedzą o nich żołnierze w Leopoldville.

Rada Bezpieczeństwa odracza debatę do poniedziałku aby umożliwii przybycie delegacji Konga. Spiskowcy mają 48 godzin czasu dla zakończenia operacji. W sobote wieczorem mianowany przez Kasavubu premier Ileo przed stawia dziennikarzom swój

NIEDZIELA. Lumumba usiłuje opanować radiostację ceem przemówienia do narodu. Akcja nie udaje się.

PONIEDZIAŁEK WRZEŚNIA. Dowództwo Narodów Zjednoczonych otwie-ra radio dla "patriotów" kon-gijskich. W opinii publicznej panuje chaos. Nikt nic nie rozumie. Żołnierze Kasavubu otaczają radiostację. Minister Informacji w "rządzie" Ileo zostaje wpuszczony przez żoł-nierzy NZ do studia. Wojska Kasavubu otaczają urząd bezpieczeństwa oraz rezydencję premiera Lumumby. Pragnac uniknąć walki bratobójczej, Lu mumba oddaje sie w rece wojsk Kasavubu. Wioza go do obozu wojskowego. Stamtad wierni mu żołnierze przeprowadzą go spowrotem do jego rezydencji

ŚRODA. Próba nowego puczu, tym razem wojskowego Kasavubu "zawiesił" w czynnościach dowodce armii, gen. Lundule, i mianował na go miejsce swego poplecznika, szefa sztabu armii, puł-kownika Mobutu, który ogłasza przejęcie władzy przez armię i "zawieszenie" zarówno legalnego rządu i jego premiera, jak i rządu mianowanego przez Kasavubu,

CZWARTEK. Rzecznik legalnego rządu kongijskiego wydaje oświadczenie głoszą-ce, że armia po wystuchaniu pułkownika przemówienia Mobutu natychmiast wystapiła przeciwko niemu, ochroniła rezydencję premiera Lu-mumby przed spodziewanymi atakami, ogłosiła pełne popar-cie dla rządu. Pułkownik Mobutu został aresztowany przez gwardzistów Lumumby. nakże został on odbity uwolniony przez część zbun-towanych przeciw legalnej władzy żołnierzy. Ponadto pojawiła się silna jednostka zmotoryzowana z Thysville która przeszła na stronę Mobutu i opowiedziała się za Kasavubu. W tej sytuacji premier Lumumba zwrócił się o ochrone do sił ONZ. Tak samo postapił szef armii kongijskiej, generał Lundula.

PIATEK. Silny oddział żandarmów płk. Mobutu wkracza do rezydencji Lumumby aresz tując ok. 2 osób - bliskich testuje. Jego protesty nie do- współpracowników premiera.

stać w swoje ręce samego Lumumby. Mówi się o aresztowaniu wszystkich członków parlamentu.

Sytuacja w dalszym ciągu nie jest wyjaśniona, gdyż jak donoszą agencje, zmagają się nadal ze sobą żołnierze wierni legalnemu rządowi i bun-

P ozostaje pytanie co przy-niesie dzień jutrzejszy? Jak rozwinie się sytuacja na prowincji, jak zachowają się wobec ostatnich wydarzeń kraje afrykańskie, których stanowisko może mieć istotne znaczenie dla dalszego biegu wypadków?

Opracował: F. B.

Zbliża się 16 rocznica powołania do życia organów Mili. cii Obywatelskiej. Poznańscy milicjanci przygotowują już bogaty program uroczystości, Kulminacyjnym punktem te. gorocznego święta będzie wiel kie spotkanie ze społeczeń. stwem na stadionie Olimpii (Golecin). W czasie tego spotkania, które odbędzie się 9 paź dziernika, społeczeństwo bedzie mogło zobaczyć pokazy zręczności jazdy na motocy. klach - milicyjnej służby ruchu, popisy psów milicyjnych oraz na zakończenie piłkarski mecz Olimpii z jedną z drużyn

II ligi radzieckiej. (jk)

istnienia MO

Na rynku owocowo-warzywnym

Handel i przemysł zawodzą

Ze wszystkich zakatków Wielkopolski naplywają alarmu. jące listy w sprawie zbytu owoców i warzyw. Urodzaj jest wspaniały, lecz punkty skupu rejonowych spółdzielni ogrodniczych i gminnych spółdzielni "Samopomoc Chłopska" często nie odbierają dostarczanego towaru.

Gruszkami i jabłkami rolni cy karmią bydło, co nawet jest nie wskazane, gdyż wpływa ujemnie na mleczność krów.

Aktualną sytuację na rynku owocowo-warzywnym zdefiniowano na sobotniej naradzie w Wydziałe Rolnym KW PZPR następująco: Wieś pro-dukuje dużo — handel i prze mysł nie potrafią odebrać.

Nonsensem w tej sytuacji jest zarządzenie, zabraniające np. sprzedawania owoców

Z kroniki sadowej

Awanturnicy za kratą

21-letni Bolesław Gmerek 20-letni Jerzy Cichy, obydwaj niepracujący, spotkali swojego znajomego Bolesława K., któbył po jednej butelce wina. Następne butelki poszły w barze "Automat". Stawiał naturalnie Bolesław K. Wtedy to młodzi zauważyli w portfelu Bolesława K. 1.100 zł. Zapro-ponowali spacer. W Parku Marcinkowskiego pobili go za bierając pieniądze i zegarek. Wszystkie pieniądze tego wieczora przepili. Sąd w trosce o zapewnienie nietykalności cie lesnej i mienia obywateli, wymierzył obydwom surową karę 5 lat więzienia i pozbawie nia praw obywatelskich i honorowych na przeciąg lat 3.

Zenon Lewandowicz, 23-letni strażnik straży Pożarnej, po pijanemu, uderzył w twarz Jerzego U., który doznał zgnie cenia kości ciemieniowej. Krewkiemu strażnikowi Sąd wymierzył karę 2 lat więzie-nia. (k)

woj. poznańskiego w rejonach nadmorskich. Według relacji inż. Aliny Liburskiej mamy już w tej chwili 4000 ton nad wyżek wczesnych jablek i 1000 ton gruszek, które można by przerobić na wina, moszcze, soki, kompoty i ewentualnie spirytus, a tymczasem przetwórnie stoją bezczynnie i cze kają na surowiec. Pośredniczą cy tutaj handel spółdzielczy nie petrafi zorganizować dostaw, z powodu rzekomej nie opłacalności. Pogoń za nad-miernym zyskiem jest w tych okolicznościach jak najbardziej szkodliwa ekonomicznie

Przykra jest również sytuac ja w dziedzinie handlu detalicznego, a co zatem idzie i spo życia owoców. W małych mia stach np. nie kupi się po godzinie 18 ani kilograma ja błek. Sklepy zamknięte, a stra ganów brak. W jadłospisach restauracyjnych bardzo mało kompotów, a jeżeli są to prze ważnie z owoców konserwowa nych. Ubogo też wygląda menu do warzyw — tradycyjna kapusta i ziemniaki, to żelazny zestaw dodatków do mięs. O bukiecie z jarzyn konsu-ment nie może nawet marzyć. Nie lepiej jest i w samym Po

jemy i nawołujemy wieś do wzmożenia produkcji, a równocześnie nieudolność niektórych instytucji powoduje marnotrawstwo wartościowych owoców i warzyw. Na wspomnianej naradzie, postanowiono zobowiązać handel i przemysł do wzmożenia wysiłków organizacyjnych celem uratowania tego, co jeszcze można w bieżącym sezonie uratować.

Z jednej strony - organizu-

aktualności HOSPODARCIE

Uwaga - sezon cukrowniczy!

Tegoroczna aura sprzyja plantacjom buraka cukrowego. Ostatnie słoneczne dni kumulują w nich dodatkową porcję cukru. Plony sza-cuje się na 240 do 250 kwintali z hektara. W sumie da to nie notowana w naszym okręgu od 1950 roku ilość surowca cukrowniom oraz szanse na odrobienie niedoborów w planie produkcji cukru za wszystkie minione okresy 5-latki.

lakie są szanse?

Czy cukrownie mają możność te

szanse wykorzystać? - Postarámy się "wycisnąć" z bu-raka wszystko, co w warunkach technicznych naszego zakładu jest możliwe - mówi dyrektor "Cukrowni Szamotuły", Marceli Dusiński. - Zdajemy sobie sprawę z tego, że wyko-pany i ogołocony z liści burak, wciąż jeszcze "żyje". Przechowywany nawet w najidealniejszych warunkach, traci 0,02 procent swej zawartości cukru na dobę. Zmierzamy więc do maksymalnego skracania okresu kam panijnego, żeby burak długo nie leżał i cukru nie tracił...

- Lecz nie wszystko od nas zależy - wtrąca zastępca dyrektora do spraw surowcowych, Michał Uniatycki. - Urządzenia mamy wyremontowane, wagi, bocznice i boksy czekają na przyjęcie towaru, harmonogram

dostaw opracowany i uzgodniony z ministracyjnie. Dotyczy to także inplantatorami. Niepokoi nas tylko trochę problem transportu i... magazy-

nów na cukier. Kolej idzie cukrowni jak najbardziej na rękę, buraki będą miały pierwszeństwo w transporcie. Lecz PKP cierpi na chroniczny niedostatek wagonów i należy się liczyć z ograniczeniami przewozów na bliskie odległości, tym bardziej, że przed ko-lejami stoi zadanie przerzutu do na-szych cukrowni ponad 3 mln. kwintali buraków z województw: lubelskiego i warszawskiego. Cukrownia posiada co prawda własne 4 zestawy (traktor + przyczepy), które mogą dziennie przywieźć z odległości 15 km 15 ton buraków; zawarła także umo-wę z POM-em w Pólku, który będzie dowoził surowiec - szczególnie od bezkonnych plantatorów - 10 zestawami oraz weszła w kontakt z Po-wiatowym Zarządem Kółek Rolni-czych i poszczególnymi kółkami, indywidualnie prosząc ich o pomoc w transporcie. Czy to wszystko razem wystarczy? Cukrownia będzie przecież przerabiać przez 100 dni po 14 tys. kwintali buraków na dobę! Warto więc zaapelować do szamotulskich posiadaczy ciężarówek i traktorów aby w dniach, a nawet godzinach, ewentualnego kryzysu transportowego, pospieszyli cukrowni z odpłatną pomoca. Powiatowe władze powinny

taka pomoc nawet egzekwować ad-

nych cukrowni i powiatów. Daną nam przez aurę szansę uzyskania dodatkowych dziesiątków tysięcy ton cukru, musimy wykorzystać co do ki-

Ważny problem - magazyny

Dalszy problem tegorocznego nadzwyczajnego urodzaju buraków to magazyny. Tu nie można improwizować. Cukier - nie węgiel, który może leżeć pod gołym niebem. Szamotułom brak magazynów na pomieszczenie 8 tysięcy ton cukru. Inne cukrownie mają podobne kłopoty. Według informacji Zjednoczenia mimo, że cukrownie poznańskie produkują na ogół cukier dobrej jakozapewne jak zwykle 1/3 całego krajowego eksportu cukru wyjdzie z naszych zakładów — zabraknie "dachu nad głową" dla 100 tys. ton cukru. Odbierać go trzeba sukcesywnie z cukrowni. Cukrownie nie mogą przecież stanąć na skutek "zadławienia się" słodkim towarem. Przerzucać go z jednego krańca Polski w drugi i to w okresie największego spiętrzenia przewozów – także nie spo-sób. I tu więc pobliskie zakłady prze-mysłowe i handlowe powinny pospieszyć cukrowniom z pomocą, samorzutnie zgłaszając wolne przestrzenie magazynowe. Nie chodzi przecież o lata ani o kwartały.

Podobne trudności wystapią także z magazynowaniem melasy i wysłodków. Spodziewana produkcja może przeszlo dwukrotnie przekroczyć pojemność posiadanych przez cukrownie melaśników. Można złagodzić gardłową sytuację w tej dziedzinie drogą przeznaczenia części melasy na paszę (jednakże pod warunkiem, że rolnicy odbierać ją będą własnymi pojemnikami), oraz poprzez niezwykle sprawną i szybką rotację cystern dowożących melasę fabrykom do dalszego przerobu. Znowu więc wszystko zależy od transportu i... rozważnych decyzji.

Trudności z zaopatrzeniem

Pewien niepokój budzi zaopatrzenie cukrowni. Kampania rozpo-czyna się 25 września a cukrownie nie są jeszcze w pełni zaopatrzone w węgiel, koks, kamień wapienny, tkaninę filtracyjną, worki jutowe do eksportu, w onakowania krajowe itp. Braki te siłą rzeczy muszą wprowadzać do cukrowni — i to w przeddzień kampanii — niepokoj i zdenerwowanie, nie mówiąc o tym, że wyrównywane w toku kampanii, zablokuja część i tak niedostatecznych środków transportu.

Piotr Chojnacki

mann, sekretarze redakcji — mann, sekretarze redakcji — Marian Flejsierowicz i Wiesław Porzycki, kierownicy działów: depesz — Feliks Biłos, kultu-Mieczysław Skapski, Tadeusz Kaczmarek, teres wego – Józef Pieprzyk.

- ZE ŚWIATA POLITYKI

Doniosła sesja

R ozpoczynająca się 20 września XV sesja Zgromadzenia Ogólnego Na rodów Zjednoczonych pozostaje w centrum zainteresowania opinii światowej. Od czasu, gdy ogłoszono, iż na czele delegacji ZSRR sta nie premier Nikita Chruszczow, rozpoczeły sie na Zachodzie zacięte spory wo kół problemu, czy czołowi przywódcy świata zachodniego winni pójść w ślady Chruszczowa. Ostatecznie zwyciężyło stanowisko, że Ostatecznie Eisenhower, Macmillan i de Gaulle nie zjawią się w Nowym Jorku, co ma jakoby doprowadzić do "izolacji" radzieckiego premiera.

PROZNE RACHUBY

Próżne były podobne rachuby. Poza przywód-cami obozu socjalistycznego w gmachu ONZ stana czołowi mężowie stanu wielu krajów Azji i Afryki. Na czele delegacji swoich krajów stana prezydenci: Nasser, Tito i Sukarno, premierzy Kuby, Sudanu i Gwinei oraz innych krajów neutral nych. Jeśli już mowa o izolacji, to z pewnością nie grozi ona Związkowi Radzieckiemu lecz Stanom Zjednoczonym, Anglii i Francji. Zapowiedź przybycia do Nowego Jorku szefów rządu państw neutralnych wywołała poważne za mieszanie w kołach dyplomatycznych Zachodu.

Nie tylko zresztą sprawa udziału premiera Chruszczowa nadaje zbliżającej sie sesji tak doniosła wagę. Na porzadku dziennym stana bowiem sprawy o pierwszorzędnym znaczeniu dla pokoju światowego i bezpieczeństwa narodów. Będzie to jedyna w swoim rodzaju okazja do podjęcia nowej próby rozwiązania wielkich problemów międzynarodowych i nawiąza-nia bezpośrednich kontaktów między mężami stanu całego świata. Wszyscy obserwatorzy zgodni są co do tego, iż z trybuny ONZ padna nowe, doniosle propozycje Związku Radzieckiego w sprawie rozbrojenia i w sprawie Niemiec, Przed uczestnikami sesji staje pilna konieczność wyeliminowania niebezpiecznych elementów kryzysu w różnych punktach świata. Dość wspomnieć sprawę Berlina zachodniego i zbrojeń NRF, problemy Konga, Algierii i

NOWA PROBA SIE

S zczególna doniosłość obecnej sesji ONZ wypływa również z newego układu sił w tej organizacji. W końcu bieżącego ro-ku zasiadać w niej będą przedstawiciele 20 państw afrykańskich. W tej chwi li spośród 82 członków ONZ, 10 należy do obozu socjalistycznego, 9 do bloku afrykańskiego, 16 - to państwa azjatyckie, a 20 — Amery-ki Łacińskiej. W najbliższej przyszłości powstanie szereg dalszych nowych państw. Blok afrykański, który wkrótce liczyć będzie 20 kilku członków, bedzie wówczas największym spośród ugrupowań regionalnych. Ogółem ONZ ma wzro snać pod koniec bieżącego roku do 97 państw. Skończyły się więc czasy, kiedy Stany Zjednoczone puszcza ły z łatwością w ruch osłaleszcze jeden jubileusz

Ponieca

oniec, jedno z najstarszych miast Wielkopolski, obchodzi w tych dniach jubileusz 850-lecia. Na to rzadkie święto przygotowywał się, jak na huczne wesele. Od pięciu tygodni mieli się co awijać tynkarze i malarze. Przeszło dwieście domów (na 425) musiało zrzucić z siebie zbyt brzydkie szaty, ubrać się w nowoczesne, kolorowe. Rynek nagle odmłodniał, poweselały także

zownię, założył u siebie elek tryczność, urządził boisko spor

towe i przy nim park. A chce

mieć kanalizację, łaźnię miej-

ską, stację benzynową, roz-budowaną salkę przy ul. Krob

skiej i remizę strażacką ze wspinalnią, a przede wszyst-

kim chce wyglądać młodo i to

za wszelką cenę, choćby przy-

szło do konieczności użycia...

jest godna pochwały. A więc nasz toast na cześć trzeciej

Ratusz w Poniecu

Na dolnym zdjęciu — widok z

ratuszowej wieży na rynek, któ-ry poddawany jest kosmetycz-nym zabiegom.

Fot. (2) - K. Przychodzki

młodości starego Ponieca!

Wola utrzymania młodości

Józef Pieprzyk

850 lat — to ładny kawał bliższe lata. Rozbudował ga-czasu. Ale w ten jubileusz zownię, założył u siebie elek można nie wierzyć. Poniec tryczność, urządził bojsko spor bowiem jest o wiele setek lat starszy, a może i równy Kali-Pech tylko chciał, że przed 18 wiekami zacny Ptole meusz nie umieścił go na swojej mapie. Lecz i to, co dały wykopaliska, wystarczy do chwały. Wydobyte spod ziemi przedmioty mówią, że przed 3.700 laty wyrabiano tu przedmioty z brążu sprowa-dzonego aż z Węgier. Przed 3000 lat przybyła w okolice nowa ludność o kulturze łużyc kiej. Trudniła się myśli-stwem, rybołówstwem, paster stwem i rolnictwem. O jej cha rakterze pokojowym świadczy chociażby to, że ten okres nie pozostawił tu po sobie przedmiotów wojennych.

KRONIKI PISZĄ...

Wpierwszych wiekach nowej ery w Poniecu miala być stacja handlowa, utrzymująca stosunki z Rzymianami, którzy przez roztargnienie zostawić mieli na dowód bytności - monety swojej ojczyzny. Już wtenczas tak w Poniecu jak i w okolicy (Grodzisko, Karzec, Pudliszki) pobudowano grody obronne. Tak by się przedstawiała pierwsza młodość Ponieca, który doczekał pierwszej pisemnej wzmianki w r. 1108.

Druga młodość zaczęła się chyba w r. 1310, kiedy to książę śląski Henryk utworzył powiat poniecki. Była to jednak młodość wojownicza i tragiczna. Bo do tego terenu rościł sobie pretensje i król, książęta głogowscy. Książętom zniemczonym sprzyjali wójtowie (prawa miejskie loka-cyjne w r. 1270), jednego z nich musiał Władysław Łokietek wypędzić z dziedzicznej

Dopiero za Jagiellonów od-żył Poniec, gdyż tędy wyznaczono trakt handlowy z Wrocławia do Poznania (poło wa drogi!). Pod koniec XVI wieku nie mógł być ułomkiem, tolicką i protestancką) i dwa szpitale i 63 rzemieślników. W 1580 na Uniwersytecie Krakowskim studiowało aż 6 synów tutejszych mieszczan. Je Ezcze na pochwałę drugiej młodości trzeba zapisać 9 mostów i bruk na ulicach już za panowania Stanisława Augusta, kiedy to w najlepszych pruskich wierzchowce.

Nie dziw więc, że do takiego miasta chętnie pchali się Niemcy. Uważali je za jedną z placówek w "Drang nach Osten". Opanowali handel, częściowo rolnictwo i rzemiosło. I właśnie ten podniemczo-ny Poniec w r. 1919 stał się bazą powstańców wielkopolskich, walczących z zaborcą, Punitz znów stał się Poniecem.

AMBITHY EMERYT

ziś — kiedy zmieniły się szlaki komunikacyjne nowe wyrosiy ośrodki pracy Poniec, liczacy blisko 3 tysiące mieszkańców, musiał zre zygnować z dotychczasowej roli. Żyje częściowo z rolnictwa i handlu (Gminna Spółdzielnia), a właściwie utrzy-mują go: bogate i duże Leszno i... wieś Pudliszki. Gdyby nie te ośrodki — nasz jubi-lat skazany byłby na zupełną ⁷agładę. Nie uratowałyby sytuacji ani cegielnia i mleczar nia spółdzielcza... ani szpital rejonowy.

M ^{ógł}by ktoś pomyśleć, że Poniecowi, żyjącemu z cudzej łaski, grozi coraz więk-sza wegetacja. To nie praw-da. Że tak Ale nie jest — do-wodem, to, co zrobił w latach powojennych, i plan na naj-

Trzecia młodość STOSUNKI POLSKO-DUŃSKIE

Z Kopenhagi od specjalnego wyslannika

Tie jest wykluczone, że Duńczycy wiedzą więcej o historii Polski niż o jej współczesnym życiu. Takie wrażenie mogłem odnieść, popijając w por cie kopenhaskim znakomite skądinąd piwo "Tuborg". Otóż na wąskiej opasce, nalepionej na szyjce butelki, przeczytałem z niemałym zdumieniem, że statek polski "Batory", który jeździ na linii amerykańskiej, wywodzi swoją nazwę od króla polskiego panującego miłościwie w tych a tych latach w Polsce.

go rodowodu ma być mo że swoje przyczyny w tym, że Duńczycy są bardzo przywiązani do własnej monarchii. Przekonałem się o tym oso-biście, patrząc jak mieszkań-cy Kopenhagi witali gorąco przejeżdżającego w karecie przez ulice króla Fryderyka IX. Historia monarchii duńskiej trwa 950 lat, a można tylko przypomnieć, że krew piastowska bardzo szybko zmieszała się z duńską. Mówią o tym dokładnie szkolne podręczniki historii.

Powróćmy jednak do września 1960 roku. Skoro za cząłem od "Batorego" w Ko-penhadze, wypada coś niecoś powiedzieć o aktualnych sto-sunkach polsko-duńskich. Zre sztą sam "Batory" przypomina szię Duńczykom dwa razy w miesiącu, kiedy wpływa do Kopenhagi, raz z Bałtyku, dru gi raz z Atlantyku.

Czerwcowa wizyta ministra Rapackiego w Kopenhadze by ła nie tylko jego dużym osobistym sukcesem, lecz przyczyniła się również do więk-szej popularności Polski, której obraz jest u przeciętnego Duńczyka jakby nieco zama-Za kilka dni nadarza się więc nowa okazja, aby Duń czycy usłyszeli więcej o Pol-sce. 21 września przybywa z 8-dniową wizytą delegacja polskiego parlamentu z mar-szałkiem Wycechem na czele.

Ambasadorzy

Z dużą ciekawością zwie-dzałem pierwszą ogólną wy stawę książki polskiej w Da nii. Ciekawość wiązała się nie tyle z chęcią obejrzenia spo-rej, bo 1200 pozycji liczącej ekspozycji, ile sprawdzenia

T o wyjaśnienie królewskie- stopnia zainteresowania wysta wą. Ostatecznie wozi się książ nie tylko po to, aby jak w tym przypadku — leża-ły sobie spokojnie w zabytkowym kościele protestanic-

Okazało się, że wystawa wzbudziła zainteresowanie, że oglądano ją, że dostała dobre recenzje i że zakupiono dość poważną ilość książek, szczególnie naukowych. Parafowana obecnie polsko-duńska kon wencja kulturalna powinna pchnąć obie strony w kierunku bardziej aktywnej współ-

Skoro Duńczycy widzieli już nasz zespół "Śląsk", dlaczego nie mielibyśmy z kolei np. obejrzeć słynnego poza grani "Królewskiego Baletu Duńskiego"?

Nie tylko masło

N a mocniejszym już gruncie stoi polsko-duńska wymiana handlowa. Trwała pozycję stanowi eksport naszego węgla, sięgający pokaźnej wiel kości 1.800 ton rocznie. Ale nie tylko samym węglem Da-nia żyje. Kupuje więc u nas obrabiarki i wyroby walcowane, chemikalia i sprzęt sporto-

W zamian dostarcza nam przede wszystkim to, co jest dumą narodową Duńczyków - nowoczesne, motorowe stat ki. Stocznia w Helsingor prze kazała kilka miesięcy temu 10-tysięcznik, drugi jest w peł nej budowie. Budują dla nas Duńczycy ultranowoczesne cementownie. Wiedzą o tym i w Rejowcu i w Chełmie.

W tym miejscu warto chyba zwrócić uwagę na eksportowy rozmach Danii. Nie jest to już tylko masło i szynka, jakkolwiek rocznie płynie z tego

suma ponad 600 milionów dolarów. Rzecz w tym, iż prze-mysł duński dogonił już rolnictwo i zapewnia dziś niemal połowę wartości eksportu tego kraju, to znaczy drugie 600 milionów dolarów.

Pelny oddech

Ten rozpęd eksportowy jest godzien uwagi. W ciągu 10 lat handel zagraniczny Da-nii wzrósł o 13 proc. Twier-dzenie, że Duńczycy są pracowitym narodem jest truizzmem. Chodzi nie tylko o pra cowitość, lecz o inwencję, o nowoczesność i znajomość wy robów, które muszą konkurować na rynkach światowych.

Duńczycy dają sobie z tym znakomicie radę.

W niektórych dziedzinach, jak np. w budownictwie okrętowym, należą do potęg. Słynna kopenhaska stocznia Burmeister-Wein, jest najwięk-szym na świecie eksporterem motorowców. Przed dwoma laty zbudowała motor Diesla

Jeżeli się pomyśli, że Dania liczy wszystkiego 4,5 miliona mieszkańców, a ścieśniona mieszkańców, a ścieśniona jest na zaledwie 43 tys. km² to jej pełny oddech gospodarczy zasługuje na rzetelne uzna

o mocy 15 tys. koni parowych. Rekord światowy!

Antoni Pawlikiewicz

Na Brytyjskiej Wyspie

Bitwa o mieszkania

W rzesień rozpoczął się w Londynie pod znakiem bitwy o mieszkania. Tak nazywają londyńczycy wielką kampanię przeciwko podwyże komornego przez właścicieli kamienie. W robotniczej dzielnicy Bethnal Green, na przedmieściu Londynu, gdzie w domach nie ma w ogóle łazienek i lokatorzy muszą korzystać ze wspólnie w podwyższyli ko nej umywalni na korytarzu, właściciele podwyższyli ko-morne o 100, a niekiedy nawet o 200 proc.

Oczywiście lokatorzy zgo-unie odmówili zapłacenia tak ogromnego komornego (już obecnie większość przeciętnie zarabiających pracowników angielskich musi wydawać prawie jedną trzecią swego wynagrodzenia na komorne. W dzielnicy St. Panoras lokatorzy zorganizowali "blokadę" domów, aby nie dopuścić do eksmisji tych, którzy nie zgadzają się na podwyżkę.

Przed dojściem konserwa tystów do władzy, ko-morne za mieszkania wynajmowane przez robotników, w niewielkim tylko stopniu prze kraczało przedwojenne kwoty. Kwestię tę regulowały wówczas specjalne przepisy prawne, które zabraniały właścicielom mieszkań samowol-nego podwyższania komornego. Gdy rządy w Wielkiej Brytanii objęl_i konserwatyści, zaczęli stopniowo znosić te ograniczenia, doprowadza-jąc wreszcie do sytuacji, w której kamienicznicy mogą swym lokatorom stawiać najbardziej wygórowane żądania.

Są jeszcze inne czynniki, utrudniające sytuację w dziedzinie mieszkaniowej. Gdy po drugiej wojnie światowej objął wiadzę rząd labourzystowski, ówczesny minister finansów Hugh Dalton wydał rozporządzenie o obniżeniu stopy procentowej od poży-czek. Dzięki temu władze lo-kalne, jak np. rady miejskie, mogły zaciągać pożyczki na budowę domów mieszkalnych, nie potrzebując obawiać się nadmiernych obciążeń z tytu-łu procentów. Był to oczywiście dotkliwy cios dla kamie-niczników. Po zwycięstwie konserwatystów natomiast stopa procentowa od pożyczek budowlanych znów wzrosła. Obecnie rady miejskie muszą płacić 6 lub 7 proc. stopy procentowej, co wyrównują so-bie podwyżką komornego.

Samowole kamieniczników ułatwiają wysokie ceny placów. Place pozostałe po domach zburzonych podczas wojny do dziś nie są zabudowane, gdyż właściciele stale podbijają ce-

K ierownictwo Partii Pracy nie czyni jak dotychczas nic, aby przeciwdziałać panoszeniu się kamieniczników. Nie ulega wszakże wątpliwości, że sprawa podwyżki komornego, będzie przedmiotem burzliwej dyskusji na paź-dziernikowej konferencji Partii Pracy, Gaitskell i jego towarzysze będą tu mieli ciężki orzech do zgryzienia.

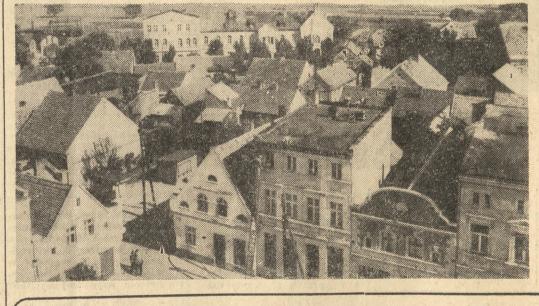
Gordon Schaffer

Nadajnik radiowy w... pigułce

W Anglii skostruowano miniaturowy nadajnik radiowy przeznaczony do przeprowa-dzania badań medycznych. Cały nadajnik mieści się w pigułce niewiele większej od monety.

Pierwsza setka tych "cudownych" pigułek jest obec-nie wypróbowywana przez lekarzy brytyjskich w szpita-lach. Radio-pigułkę połyka się po prostu jak zwykłą ta-bletkę. Nadajnik pracuje automatycznie, aby jednak działał tylko wówczas, gdy za-chodzi tego potrzeba, jest wyposażony w maleńkie urządzenie włączające.

Wyprodukowano dwa rodza je takich radio-pigułek. Jedna z nich przystosowana jest do dokonywania pomiarów ciśnienia w czasie gdy przesuwa się przez narządy trawienne, druga natomiast mierzy temperaturę wewnątrz tych na-rządów. Pigułka wysyła sy-gnały w postaci zmiany częstotliwości. (PAP)

Gdy trwala wojna domowa

Od uniwersytetu w wagonie

Było to jesienią 1920 r. w czasie, gdy w Kraju Rad toczyła się jeszcze wojna domowa, panował głód i chaos.

Lenin podpisuje dekret o decyzji założenia w Taszkiencie pierwszej w tym kraju wyższej uczelni.

oto pewnego dnia na polecenie rządu wyjechał do Taszkientu pociąg nauki": 86 profesorów i wykładowców i wagony z literaturą, pomocami naukowymi i skromnym sprzętem laboratoryjnym, aby zor-ganizować w Taszkiencie wyższą

Wraz z powstaniem tego Uniwersytetu założone zostały podwaliny szkolnictwa wyższego w radzieckich republikach środkowo azjatyckich. Już w ciagu pierwszych 10 lat ist-

nienia Uniwersytetu "odłączyło się" odeń 16 samodzielnych szkół wyż-

W kraju, gdzie przed rewolucją zaledwie 2 proc. ludności posiadało umiejętność pisania i czytania, powstały instytuty - medyczny, rolny, politechniczny i inne.

Obecnie w Uzbekistanie istnieją dwie akademie nauk, 117 instytu-cji naukowych oraz 31 szkół wyż-

Uniwersytet stał się poważnym ośrodkiem naukowym, który wykształcił dotąd 13 tysięcy specjalistów. Absolwenci Uniwersytetu pracują na odpowiedzialnych stanowiskach nie tylko w Uzbekistanie, ale i w innych republikach radzieckich. Wielu z nich - to uczeni światowej sławy.

Uniwersytet taszkiencki jest dziś jedną z większych uczelni ZSRR na jego 10 wydziałach studiuje 6 tys. studentów 31 narodowości. Mają oni do dyspozycji dobrze wyposażone pracownie i laboratoria, kształci ich zespół 400 profesorów. Do roku 1965 zakończy tu studia 6 tys. osób.

Niedawno utworzono laboratoria z zakresu tak ważnych dziedzin współczesnej nauki, jak radiofizyka, fizyka jądrowa i inne.

Wkrótce zorganizuje się 10 nowych laboratoriów.

Wobec tego, że obecnie istnieją uniwersytety we wszystkich republikach środkowo azjatyckich (w Uzbekistanie nawet dwa — w Taszkiencie i Samarkandzie) — uniwertaly stoler Uzbekistany zostaly sytet w stolicy Uzbekistanu został niedawno przemianowany z Środkowo Azjatyckiego na Taszkiencki Uniwersytet im. Lenina.

Pod tą nazwą obchodzi on swe chlubne 40-lecie. (API)

Z książką na ty

W starym Poznaniu

Ze szczególnym zainteresowaniem przestudiowalem wydaną staraniem PTH, sekcja Historii
Poznania, niezwykle sumienne opracowaną przez
MARIANA J. MIKĘ pracę
p. t. "OPISY I LUSTRACJE POZNANIA Z XVI —
XVII WIEKU". Ani się
mogłem spodziewać, że z
tego wyboru źródeł dowiem się tak wiele nieznawiem się tak wiele nieznanych i zgoła pasjonujących rzeczy o naszym miescie. Książka bowiem przy nosi obszerny, dotychczas właściwie nie znany, mateźródłowy do dziejów miasta. Wyciagi z ksiąg miejskich, grodzkich, skarbowych, rejestry poboru królewskiego, opisy po-szczególnych dzielnic czy

Obok suchych wykazów - co niemiara anegdoty, szczegółów obyczajowych, geograficznych, po rządkowych. Przy studio-waniu tych różnymi rękami czynionych w minionych wiekach zapisów, dopiero poszerza się widze-nie miasta, zrozumialsze się staje jego znaczenie w prze szłości, nasuwają się ana-logie w złym i dobrym z dniem dzisiejszym, ba, moż na by czasem pozwolić sobie i na pewne uszczypliwostki pod adresem władz miejskich... Jak się bo-wiem okazuje, in illo tem-pore z wielu sprawami bywało nieraz nawet niego-rzej aniżeli dziś. Ale to już złośliwość felietonisty, gdy naprawdę obecnemu Prezydium należy oddać wyrazy uznania, ono bowiem zleciło wydanie tej Jakże rozsądna de-

Czy ktoś wie na przy-klad, że już aktem lokacyjnym z roku 1253 Poznań zakreślony został nieomal w dzisiejszych granicach? Dlatego wsie takie jak Wilda, Jeżyce, Górczyn, Winiary, Żegrze, Rataje, Golecin, Naramowice i inne - stanowity wlasność miejską. Choć, oczywi ście, nie brakowało i wtedy, w XVI gdzieś wieku, zwad terytorialnych. Jak choćby o lasek na Ratajach, który władze miejsalwować musiały przed zachlannością panów czy poniektórych zakonów. I tak jednym z argumentów, powtarzającym się reświadków, jest to, że nie gdzie indziej, jak w tym lasku na Ratajach: "na górze zawżdy kat ciała ćwiartowanych ludzi wie-

Wspomniałem o ciekaktórych wostkach. szczegółowy opis znajduje się w pracy, przygotowa-nej przez M. J. Mikę. Nie o same ciekawostki w końcu chodzi. Sens tkwi tym, że książka ta daje możność gruntownych studiów nad dawnym Poznaniem, że nie tylko nauko-wca, ale i zwykłego czytelnika zaciekawi mnogością informacji.

Il rugą pracą, wzbogaca-jącą dorobek sekcji jącą dorobek sekcji Historii Poznania PTH jest żmudne studium JERZE-GO KADZIOŁKI "FINAN-SE MIASTA POZNANIA 1501 — 1648". Rzecz to jest bardziej od poprzedniej specjalistyczna, mnjej do-stępna dla przeciętnego czytelnika, choć i w niej znajdzie się sporo istotciekawych szczegótów. Dla fachowców nak zwłaszcza historyków badających finanse miejskie, praca to o nieocenionej wartości. Dobrze zresztą byłoby, aby ją prze-

studiowali choćby pobieżnie, miejscy spece od skar-bowości. Przypuszczam, że choć to było tak dawno, ale i dziś można by stam-tąd niejednego nauczyć...

Ani forma tych felieto-nów o książkach, ani moje obiektywne możliwości nie zezwalają na opracowanie recenzji fachowej. To zostawiam historykom. Piszę o tych książkach ja-ko miłośnik Poznania i zachecam do zapoznania się z nimi tych, którym również nasze miasto jest serdecznie bliskie.

Eugeniusz Paukszta

"Dziey ludzie"

Telewizja Warszawa nadała niedawno w programie ogólnopolskim polską prapremierę komedio-żartu radzieckiego autora -Sergiusza Michałkowa "Dzicy ludzie" w przekładzie znanego satyryka poznańskiego Juliana Mikołajczaka (MIK-a), w reżyserii i scenografii Czesława Szpakowicza. Sztuka Michałkowa, znajdujaca się od dwóch lat w repertuarze młodzieżowym Teatru im. Jermotowej w Moskwie, wystawiona będzie w tym sezonie w warszawskim teatrze "Komedia". Na zdjęciu: jedna ze scen spektaklu telewizyjnego .. Dzikich

Fot. - F. Myszkowski

- PRZESTAŃMY MOWIC O IMPASIE! Nowy "rok kulturalny", inaugurowany każdei Wywiad

kierownikiem Wydziału Kultury Prezydium Rady Narodowei Poznania magistrem Januszem Przewoźnym

zdjęciu z lewej: Janusz Przewożny.

Fot. - K. Przychodzki

Muzeum polskiej Melpomeny

12 tysięcy fotografii, kilkaset afiszów, 950 projektów dekoracji i kostiumów, 70 obrazów, niezliczone ilości rysunków, karykatur, kilkadziesiąt rzeźb, makiety i modele nieistniejących już teatrów, najprzeróżniejsze ak cesoria teatralne — oto plon przeszło dwuletniej dzia-łalności nowej placówki kulturalnej — Muzeum Teatral-

Za dwa lata Muzeum Teatralne otworzy swoje podwoje dia wszystkich. Jego siedzibą będą sale redutowe i wschodnie skrzydło, znajdującego się obecnie w budowie, Teatru Wielkiego w Warszawie.

Historia naszego teatru się ga średniowiecza. (pierwsza wzmianka o teatrze uka-zała się w XIII wieku). Muzeum ma z tego okresu nieiczne wzmianki kronikarzy. Więcej jest eksponatów z okre su Oświecenia — m. in. bogate zbiory afiszów teatralnych (pierwszy z nich z 1782 r.), nie które jeszcze ręcznie pisane.

A z lat późniejszych — liczne szkice projektów dekoracji i kostiumów, pożółkłe już afi-sze. Portrety i rzeźby słynnych ludzi teatru, wykonane przez równie słynnych i wielkich lu dzi pędzla i dłuta.

Z a dwa lata będzie to pier wsza w Polsce i jedna z nie licznych w Europie placówka zorganizowana na skalę trzech znanych wielkich muzeów tea tralnych w Moskwie, przy Ope rze Francuskiej oraz Comèdie Francaise. (API)

jesieni nowymi sezonami i wydarzeniami arty. stycznymi - przyniósł również zmianę na stano. wisku kierownika Wydziału Kultury Prezydium Rady Narodowej Poznania. Nowym opiekunem naszych instytucji kulturalnych, twórców, zespołów artystycznych, amatorów i działaczy, a także... żądnych dobrej "odżywki" kulturalnej widzów został z dniem 1 bm. mgr Janusz Przewoźny. dużej mierze liczę na współ.

dach.

- Jak się Pan czuje po muzeum dostojnej ciszy (nasz rozmówca był uprzednio kustoszem) — w gwarze i ruchu Prezydium?

- Świetnie! Bo musi Pan wiedzieć, że tam wcale nie było takiej znowu ciszy. Mu-zeum, jak każda działająca pla cówka, borykała się z takimi czy innymi problemami, w któ rych rozwiązywaniu uczestniczyłem. Tym bardziej, że by-łem powiązany nie tyle z Mu-zeum poznańskim, ile z jego oddziałami terenowymi. Niech Pani wystarczy to, że pracu-jąc w Muzeum, wcale nie miałem swojego biurka. Tutaj zaś także nie pragnę za nim siedzieć. W ogóle traktuję swoją obecną pracę, jako kontynuację dawnej, tylko oczywiście, w znacznie szerszym zakresie. Poza tym, cóż? Lubię bardzo nawiązywać jak najszersze kontakty z ludźmi, a tu mi zapewne nie zabraknie do tego okazji.

- Jak Pan sądzi, jako tak zwana "świeża głowa" -- co trzeba by najspieszniej uezynić, aby przełamać impas kulturalny Poznania, o którym się tyle mówi?

- Przede wszystkim przestać o nim mówić. Nie sądzę, aby sytuacja kulturalna Pozna nia przedstawiała się szczególnie tragicznie. Trudności, z którymi się spotykamy, należą raczej do zjawisk ogólnokra-jowych. Występują one w większym lub mniejszym stopniu we wszystkich miastach. Naturalnie, stwierdzenie to nie powinno, zatrzeć ostrości widzenia problemów kulturalnych Poznania. Uważam natomiast, że dalszy i bardziej dynamiczny rozwój kultury naszym mieście będzie zupełnie realny, jeżeli wszystkie działające w tej dziedzinie instancje, organizacje i placówki — zespolą swe wysiłki i bedą działały zgodnie z wypracowanym wspólnie programem. A sztandarowym hasłem tego, wspólnego natarcia winno być - moim zdaniem umasowienie kultury w całym tego słowa znaczeniu.

- Jak Pan ocenia sytuację w teatrach poznańskich?

 Wolałbym na razie nicze-go nie oceniać. Chcę tylko powiedzieć, iż jestem przekona-ny, że sytuacja w teatrach wy maga stabilizacji. Przede wszystkim na odcinku kadr. Życzliwa atmosfera i konkret-na pomoc organizacyjna na

- ...niż mówienie o impasie teatralnym. Zatem zmieniamy temat. Jakiemu więk szemu wydarzeniu kulturalnemu będzie Pan musiał w najbliższej przyszłości poświęcić najwięcej wysiłku?

- Sądzę, że konkursowi imienia Wieniawskiego. Wpraw dzie wiele już zrobiono do tej pory, prace organizacyjne zostały poważnie zaawansowane, jednakże pełna realizacja programu konkursowego, to sprawa niełatwa i złożona. Chcąc zapewnić powodzenie i prawidłowy przebieg tej, tak ważnej dla nas imprezie, należy pracę kontynuować z powagą, na jaką zasługuje. Naturalnie, Wydział Kultury, który obecnie reprezentuję, będzie działał w tym wypadku, jako prze dłużenie Komitetu konkursu.

- Co chcialby Pan powiedzieć, jako podsumowanie naszej rozmowy?

- Chyba to, że zdaję sobie sprawę z tego, iż urzeczywistnienie wszystkich moich poglądów i zamierzeń będzie

Zielonogórskie Muzeum Winiarstwa

Rozmawiała:

pracę i pomoc społeczeństwa;

instancji partyjnych i organi.

zacji społecznych. Jak będzie – zobaczymy... Nie pozostaje

mi nic innego, jak zaprosić Pa

nią na podobną rozmowę za jakieś pół roku. Mam nadzie-

ję, że będę mógł wówczas mó-

wić nie tylko o swoich poglą.

Wanda Chila

Jak informuje pismo "Nadodrze", dr B. Kostrzewski, ar cheolog poznański, w ramach Muzeum Okręgowego w Zielonej Górze zorganizował jedyny w Polsce dział winiarstwa. Zgromadzone zabytki obrazują kulturę i technikę produkcji winiarskich w Polsce, dając przegląd tak mało u nas znanej dziedziny. Na uwagę za sługuje zwłaszcza cenna kolekcja waz greckich z motywami związanymi z kultem Dionizosa, oryginalna drewnia na prasa z początku XIX stulecia, jedyny tego rodzaju w Polsce przyrząd do tłoczenia wina wagi kilku ton oraz pomysłowa rekonstrukcja winiarni średniowiecznej. Niedostatek pomieszczeń w Muzeum sprawił, że ten bardzo interesujący dział trzeba było ścieśnić do skromnych rozmiarów, co oczywiście odbiło się na samej ekspozycji wystawy. (fh)

pewno bardziej pomoże, niż...

sprawą złożoną i trudną. W

Książka radziecka o powstaniu 1863 r.

Wydawnictwo Akademil Nauk w ZSRR wydało książkę p. t. "Powstanie 1863 r. i rosyjsko-polskie kontakty rewolucyjne lat Przed trzema laty polscy

i radzieccy uczeni postano wili wspólnie odszukać wszystkie zachowane w Polsce i Związku Radzieckim materialy, dotyczace powstania 1863 r. i opublikować z nich najważniejsze. Wydawnictwo radziecko-polskie składać się bę-dzie z 15 tomów, z których część opublikowana zostanie w Polsce, a część w Związku Radzieckim. Poszczególne tomy poświęcone beda powstaniu na Li-twie, Bialorusi i Ukrainie oraz polsko-rosyjskim kon taktom rewolucyjnym. W pracach tych uczestnicza archiwiści Moskwy, gradu, Mińska, Kijowa 1 Wilna oraz szeregu miast syberyjskich, dokąd zsyłano wielu powstańców. W Instytucie Słowiano-

znawstwa w ZSRR zgroma dzono już ponad 45 tys. kart. Gotowe są do druku pierwsze tomy źródeł. Wydana pierwsza publikacja zawiera artykuł o czaso-piśmie "Chłopska Prawda". Dwa inne artykuły zawiera ją nowe cenne dane z życio rysu Zygmunta Sierakowskiego i Bronisława Szwar-cego. Artykuły zawarte W tym zbiorze stanowia bo-gaty materiał źródłowy dla naszych historyków, (fh)

Zaczęło się od Smetany

Cztery lata temu mia-lem zaszczyt dyrygować orkiestrą Czeskiej Fil harmonii podczas jubile-uszu jej sześćdziesięciolecia. Zespół otrzymał wówczas wysokie odznaczenie państwowe - Order Republiki. Podezas tej uroczystości przypomnia-no najważniejsze momenty z długiej hi-

storii słynnej dziś na całym świecie

Pod koniec ubieglego wieku w Pradze nie było orkiestry, która regularnie wykonywałaby utwory symfoniczne. Koncerty filharmoniczne organizowały wówczas połączone orkiestry teatrów czeskich i niemieckich, a duszą tych poczynań był sam Bedržich Smetana. Dopiero później, przy współudziale Antonina Dvorzaka, powstało stowarzyszenie pod nazwą "Czeska Filharmonia". W dniu 4 stycznia 1896 r. wystąpiła na koncercie inauguracyjnym prkiestra Teatru Narodowego pod batuta Dvorzaka. Czeska Filharmonia zyskała jednak samodzielność dopiero w 1901 r. Wtedy to spór, jaki wynikł w lonie orkiestry Teatru Narodowego, doprowadził do strajku muzyków. Zwolniono ich z pracy i właśnie spośród nich wytonił się staly już zespół Czeskiej Filharmonii.

Orkiestra musiała pokonywać wiele trudności i kłopotów. Dochody z koncertów nie pokrywały nawet najelemen-

Karel Ancerl glówny dyrygent orkiestry Czeskiej Filharmonii

tarniejszych potrzeb; aby żyć — muzycy zmuszeni byli grywać w restauracjach i uzdrowiskach. Jednak zespół, dzięki wysokim walorom artystycznym i duchowym muzyków, przetrwał krytyczne

Orkiestra występowała pod batutą Zemanka, Nedbala i Czelanskiego, aż wreszcie przejął ją młody Vaclav Talich. Jego przyjście stało się dla zespołu początkiem nowego okresu rozwoju twórczego. Talich, prowadząc systematyczną pracę z zespołem, świetnie dobierając repertuar, stworzył orkiestre symfoniczna na wysokim. europejskim poziomie. Jednak nawet i w tym okresie, pełnym sukcesów artystycznych, zespół borykał się nadal z poważnymi trudnościami materialnymi. Dopiero rok 1945 — orkiestra Czeskiej Filharmonii stała się wówczas zespołem państwowym dał zespołowi trwałą bazę materialną.

Zespół osiągrał obecnie poziom świato-wy. Nie tylko w kraju, ale i za granica. podczas wielokrotnych wyjazdów artystycznych, nasza orkiestra zdobywa coraz wieksze uznanie.

Szczycimy się tym, że rozsławiamy w świecie wielki dorobek czeskiej i słowackiej kultury, przemawiając językiem muzyki, zrozumiałym dla każdego.

Na Targach

Polskie wyroby szklane znajdują nabywców na wielu rynkach zagranicznych. Stale zmieniane, nowoczesne wzory — cieszą się wielkim zainteresowaniem i powodzeniem. Na zdjęciu: patery i wazony produkcji huly szkła "Krosno", prezentowane przez uroczą p. Gizelę.

Proszę o głos!

CAF - fot. Kondracki

Powrót "Schleswig-Holsteina"

Złowrogi cień Kriegsmarine

21 lat temu salwami dział masakrował Westerplatte. W kilka lat później spotkał go sprawiedliwy los. Na co liczą dowódcy jego sobow-

Trudno powiedzieć, czy nadając nowo zbudowanemu niszczycielowi nazwę "Schleswig-Holstein" — miały zachodnioniemieckie władze wojskowe jakieś ukryte intencje nawiązania do tradycji poprzedniego okrętu tej nazwy. Trudno też osądzić, czy było zwyczajnym zbiegiem okoliczności wodowanie tego okrętu właśnie u schyłku sierpnia, niemal w dwudziestą pierwszą roczniec zawiniecia pancerni-ka "Schleswig-Holstein" z

"kurtuazyjną wizytą" do Gdań ska, co — jak dobrze pamiętamy - było tylko pretekstem do zasilenia hitlerowskich bo-jówek w ówczesnym Wolnym (teoretycznie tylko) Mieście przed zaplanowaną napaścią Polskę. Kilka dni później "Schleswig-Holstein"

na 4000 km trasie nie je-

chalismy ani razu przepel-

Poza tym w roku przy-

P szłym i latach następ-nych PKS uruchomi setki

nowych autobusów (łączny

10.000) tak, że ten general-

ny zarzut przeciw akcji "tramping PKS" odpada. Jedno jest ważne w tym

wszystkim. Turysta upra-

wiający tramping ma do dyspozycji środek lokomo-

cji o ogromnym zasięgu, może całą uwagę skupić na poznawaniu piękna kraju i

zabytków, nowych nie zna-

nowej formy turystyki sta-je się sprawa budowy schro

nisk lub organizacji miejsc

noclegowych wzdłuż tras

Pozwolę sobie na bardzo

ping PKS-em wzbogaci nie

tylko turystykę — ale nau-czy widzieć w niej bardzo poważne źródło dochodu dla

wielu nieraz zapomnianych

ale jakże pięknych miast i

miasteczek Polski, które

znajdą się na szlaku auto-

włoczęgi.

Leon Jankowski

perspektywiczne stwier

Wierzę, że tram-

autobusowych.

Wielce aktualna dla tej

nych mu jeszcze terenow.

przewiduje ich około

nionym autobusem.

swych potężnych dział, odpaloną na pozycje polskie na Westerplatte, rozpoczął napad Niemiec hitlerowskich na Pol

To samo i ci sami

I dlatego obranie przez zachodnioniemieckich militarystów dla nowo zbudowanego okrętu Bundesmarine "Schleswig-Holstein" ma swoją złowrogą wymowę. Odradzająca się marynarka wojenna NRF wytrwale i bez kamuflażu nawiązuje już do tradycji hitlerowskiej Kriegs-marine. Świadczy o tym nie tylko nadawanie nowym okrę tom nazw korsarskich jednostek z okresu ostatniej wojny, takich jak "Scharnhorst" "Gneisenau", "Graf Spee",, czy "Admiral Scheer", ale także i przede wszystkim fakt, iż do wódcami Bundesmarine są dawni wyżsi oficerowie Kriegs

Nam w Polsce nazwa "Schles wig-Holstein" i nazwisko admirala Friedricha Rugego nieodparcie przywołują na pamięć wydarzenia tragicznego września. Ale nazwa "Schleswig-Holstein" przypomina jeszcze co innego. Przypomina, że kiedy ten najczarniejszy w naszych dziejach okres dobiegał końca, kiedy u boku zwycięskiej Armii Czerwonej polskie oddziały wkroczyły do wyzwolonego już na zawsze Gdańska i do Gdyni, w porcie gdyńskim spoczywał na dnie trup okrętu, który rozpętał wejne: zbombardowany, potrzaskany wrak "Schleswig-Holstein"...

Losy pirata

Jakie były wojenne koleje losów "Schleswig-Holstei-na?

A więc najpierw udział w wojnie z Polską. Potem okręt służył do celów szkolnych bazując — w przemianowanej na "Gotenhafen", Gdyni. W kwie tniu 1940 r. tworzył rdzeń 7 grupy bojowej, przeznaczonej do zajęcia Nyborga w Danii. Po powrocie do Gdyni pan-cernik został wycofany ze służ by i zakotwiczony jako miesz kalny okręt — hulk dla mary narzy miejscowej bazy.

Na kilka tygodni przed napaścią niemiecką na Związek

Radziecki "Schleswig-Holstein" został na nowo włączony do linii i skierowany w rejon Sundu, gdzie miał odegrać rolę pływającej baterii artyleryjskiej na wypadek, gdyby radziecka flota zamierzała podjąć próbę przedarcia się z Bałtyku na Morze Północne, Gdy to jednak nie nastąpiło, okręt powrócji w październiku 1941 r. do Gdyni.

... i jego koniec

Z kolei, w obliczu niepo-wodzeń i zbliżania się frontu wschodniego, zapadła decyzja dozbrojenia "Schleswig-Holsteina" przeciwlotniczą, aby w charak terze okrętu przeciwiotniczego mógł towarzyszyć konwojom. W dniu 18 grudnia 1944 r. okręt, pomimo że prace dozbrojeniowe nie zostały ukończone, otrzymał rozkaz opu-

szczenia stoczni i wyjścia w dniu następnym na morze wraz z formującym się konwojem. Stało się jednak ina-

Silny nalot alianckich bom bowców na miasto i port gdyński w dniu 19 grudnia zakończył karierę "Schleswig-Holsteina". Trafiony trzema bombami pancernik osiadł na dnie. 25 stycznia 1945 r. załoga opuściła ostatecznie okręt. I gdy 30 marca do Gdyni wkre czyły wojska radzieckie i pol-skie — "Schleswig-Holstein" tkwił na dnie jednego z basenów portowych jako niemy świadek kompletnej, totalnej klęski hitleryzmu.

Warto, by o tym pamiętali i ci, którzy nowo zbudowanemu okrętowi Bundesmarine nadali nazwę: "Schleswig-Holstein".

Antoni Proch

Prawo i życie

Umowa ajencyjna

Dyrekcja jednej z placówek MHD (Miejski Handel Detaliczny) zawarła 2 obywatelem N. umowę, mo ca której powierzone mu zostało prowadzenie stoiska na następujących podstawach:

- ob. N. prowadzi w stoisku sprzedaż towarów do starczanych przez placów ke MHD;
- odostawa towarów do stoi ska dokonywana jest sta

raniem ob. N. na jego koszt i ryzyko;

- ob. N. odpowiada za wszel kie straty z tytułu ubytków powstałych przy sprzedaży towaru;
- ob. N. ponosi koszty opakowania oraz koszty zwią zane z prowadzeniem sprzedaży, jak światło, gaz, woda, opał itp.;
- placówka MHD nie jest obowiązana do przyjęcia zwrotu towarów nie sprze danych;
- ob. N. pobiera na swoją rzecz 8 proc. prowizji od obrotu.

Ponadto w umowie zostało wyraźnie zastrzeżone, że ob. N. nie nabywa uprawnień pra cownika placówki MHD, a w szczególności prawa do urlo-pu, ubezpieczeń społecznych, itp. świadczeń.

Gdy w związku z prowadze niem stoiska ujawnił się niedobór (manko), placówka MHD wypełniła weksel in blan co (tj. obejmujący tylko pod-pisy osób odpowiedzialnych z weksla bez właściwej treści), jaki ob. N. złożył zgodnie z umową na zabezpieczenie ewen tualnych niedoborów. Na pod stawie stosownie wypełnionego weksla placówka MHD wy stąpiła przeciwko podpisanym na nim osobom o wydanie nakazu zapłaty kwoty odpowiadającej wysokości manka.

Od wyroku utrzymującego w mocy nakaz zapłaty tej kwoty, założona została skarga rewizyjna, której podstawą był zarzut, że pomimo przedstawionego ujęcia umowy strony związane były stosunkiem pracy, a nawet, że zawarta przez nie umowa "jest typową umową o pracę, a w każdym razie ten jej charak-ter jest przeważający".

S ad Najwyższy zarzutów tych nie uwzględnił, a przede wszystkim stwierdził, że z postanowień zawartej przez strony umowy oczywi-ście wynika, iż nie była to umowa o pracę, lecz tzw. umo wa ajencyjna, której istota od powiada właśnie wyłuszczo-nym podstawom wiążącego strony stosunku prawnego. Wobec tego Sąd Najwyższy uznał za prawidłowe wypelnienie weksla przez placówkę MHD i wydanie nakazu zapła ty na jej rzecz stosownej kwo

Tego rodzaju umowy ajencyj ne są bardzo często zawierane przez przedsiębiorstwa państwowe, toteż przedstawione orzeczenie Sądu Najwyższego ma znaczną wagę życiową.

Leczenie raka przełyku

Grupa radzieckich chirurgów pod kierunkiem dr. Sawindyka w szpitalu wojewódzkim w Tomsku opra cowała nowa metodę opera cyjną nazwaną diafragmokrurotomią przy zabie-gach usunięcia przełyku i wpustu żołądkowego.

Jak wiadomo, rak prze-łyku nie jest zjawiskiem ryadkim, a jedynym ratun-kiem jest zabieg operacyj-ny, w czasie którego prze-lyk i wpust zostaje calkowicie usunięty.

Sukces chirurgów radzieckich polega na znale-zieniu i opracowaniu znacz nie dogodniejszej drogi, przez przeponę brzuszną.

Zamiast opanowanego przez nowotwór przełyku chirurdzy przeszczepiają kawałek jelita cienkiego, co jest już przedmiotem inne, operacji. Operacje ta. kie - znane stosunkowo dawno – również zostały znacznie ulepszone w Zw. Radzieckim. (PAP)

Autobusem po kraju

WPROWADZIC BILETY TRAMPINGOWE

szukiwanie nowych szla-

ków, wypracowanie najlep-

szych form wyżywienia, w

przydatności sprzetu, no i zebranie materiału do przy

szłego małego przewodnika

dla trampingu autobusami

W tegorocznym deszczo-

wym lecie przeprowadze-

nie eksperymentu nie było

łatwe. Nasze wyposażenie składało się z małych na-

miotów i niewielkiego ba-

gażu osobistego. Używając

rozkładowych - normal-

nych autobusów objechaliś-

my wygodnie i ciekawie ca-

łą Polskę. Cztery tysiące ki-

lometrów — przy pomocy pierwszych w historii tury-styki biletów trampingo-

Podróż zakończyła się

możemy z całą satysfakcją zasygnalizować, że dyrekcja Zjednoczenia PKS — już

przystapiła do opracowy-

wania zasad tego rodzaju

podróżowania i ustalenia

wysokości opłat za okreso-

W czasie podróży i po jej zakończeniu pyta-

no mnie wielokrotnie czy

jest sens przeladowywać i

tak przecież przeciążone autobusy PKS? Otóż stwier

dzam, że przez 6 tygodni,

wy bilet trampingowy.

pełnym sukcesem. Dziś

wych PKS.

Co ma robić człowiek, który lubi turystykę - najlepszą z form czynnego wypoczynku, a na ro-wer jest już odrobinę za poważny, na motor, czy samochód – po prostu nie ma pieniędzy?

Z tych rozmyślań zrodził się projekt, który okre-ślam krótko — tramping PKS. Szukatem odpowiednika takiej turystyki przeglądając dziesiątki pism za granicznych. Nic nie zna-laztem. A więc nowość!

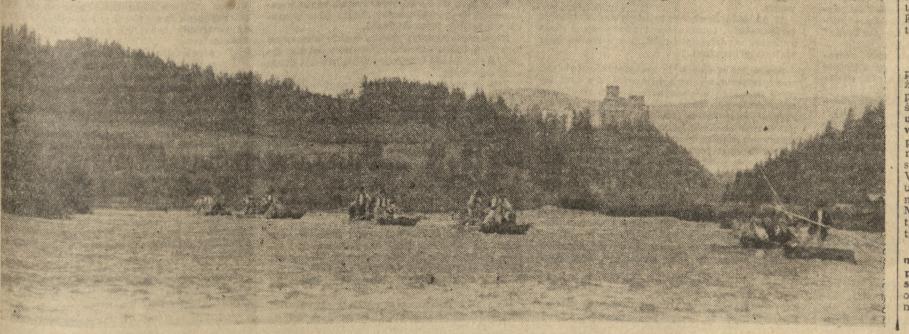
I ostatem bilet autobu-sowy ważny na wszy-

stkie linie PKS w kraju przez 6 tygodni. Plany wyprawy obejmowały nie tylko probe, która miała dać odpowiedź, czy autobusy PKS nadają się do tego rodzaju turystyki. Były o wiele szersze i poważniejsze. A więc badanie możliwości campingowania, wy-

Kto choć raz płynął wartkim nurlem Dunajca, nie zapomni nigdy pięknego widoku. Mało chybotliwa, acz niepewna z wyglądu, Irafwa, kierowana silnymi pchnięciami drągów, mknie szybko wśród wełnistej fali. Przed oczyma (struchlatych lekko) turystów przesuwa się piękna panorama zalesionych gór. Woda, góry i góralskie stroje oraz własny przestrach — oto romantyczne wspom nienia z wycieczki.

Fot. - CAF

Spływ Dunajcem - w gląbi zamek w Niedzicy

8

A ofo już bardzo poważny zabieg

- wycięcie płata płucnego.

W leśnym sanatorium

podczas leżakowania

Niedaleko Warszawy, skraju Puszczy Kampinoskiej, znajduje się jedyne w Polsce Sanatorium Przeciwgruźlicze dla młodzieży od lat 14 do 18. Po rozległym terenie sanatorium, tworzącego wła-ściwie kilkutysięczne miasteczko oprowadza nas dyrektor uzdrowiska dr Jerzy

Jesteśmy prawie samowystarczalni - mówi - mamy własne sklepy, aptekę, pocztę, kino, teatr, a nasze chore korzystają z idealnych wprost warunków leczenia i wypo-

Sandtorium w Dziekanowie Leśnym należy istotnie do zakładów najbardziej nowoczesnych - pod względem roz wiązań architektonicznych licz nych budynków sanatoryjnych i wyposażenia w sprzet lekarski. Ta placówka służby zdrowia, której wybudowanie pochlonęło około 50 mln. złotych, może być wzorem dla niejednego sanatorium tego typu również za granicą. Leczy się tu 400 dziewcząt - uczennic z liceów ogólnokształcą-cych z całej Polski. Na miejscu dokonuje się wszystkich zabiegów, nie wyłączając poważnych operacji płucnych. Jednocześnie leczy się wszystkie inne dolegliwości, nie mające nie wspólnego z gruźlicą.

Pacjentki, które przebywają w sanatorium 6 do 12 mies. uczą się w miejscowej szkole, dla ciężko chorych lekcje od bywają się w łóżku. Poza nauką dyrekcja organizuje dla dziewcząt spotkania z literatami, w dużym stopniu korzystają one z imprez teatralnych i kinowych. Częstymi gośćmi w sanatorium są rów-nież przedstawiciele Filhar-monii Warszawskiej.

Technika zastępuje geniusz...

O Scotland Yardzie mówi prof. dr T. Cyprian

wolenników "kryminałów" trzeba liczyć na miliony. Czytelnicy ci wiedzą, że w tego rodzaju klasycznej powieści, powinno być zabójstwo i ...inspektor Scotland Yardu. Inspektor, który z reguly genialnie rozwiązuje śledcze łamigłówki. A jak jest naprawdę?

skorzystaliśmy z uprzejmości kierownika Ka-

Chcac odpowiedzieć na to | tedry Prawa Karnego UAM w Poznaniu - prof. dr. Tadeusza Cypriana. Profesor wraz z delegacją Zrzeszenia Prawników Polskich, przebywając w Anglii, miał możność zapoznania się z niektórymi metodami pracy angielskiej policji.

ZASIĘG - ZIEMIA

Scotland Yard - policja angielska, mająca swą sie dzibę w Londynie - mówi pro fesor — jest równocześnie czymś w rodzaju i instytucji i urzędu, zajmujących się wykry waniem przestępstw, głównie na zlecenie poszczególnych placówek bezpieczeństwa 2. Mó wiąc o organizacji Scotland Yardu, trzeba wymienić cen tralny wydział śledczy, biuro daktyloskopowe posiadające około miliona odcisków palców osób podejrzanych, centralny rejestr przestępców i wydział specjalny, ścigający przestępstwa przeciwko państwu. Scotland Yard posiada ponadto bogato wyposażone laboratoria o takich działach

- 1 Scotland Yard przybrał takie miano od nazwy budynku - swe-
- 2 Policja angielska jest organizmem niejednolitym (126 nie-zależnych, wyodrębnionych dzia-łów!). W samym Londynie część policji podlega ministerstwu spraw wewnętrznych, część — radzie śródmieścia. Na prowincji organi zacją policji zajmują się hrab-

jak fotografia promieniami podczerwonymi, promieniami ultrafiołkowymi (do wykrywa nia fałszerstw) toksykologia itp. Prowadzone tam badania pozwalają od razu zdobyć za sadniczą orientację w danej sprawie. Jeśli wykonanie ba dań przekracza możliwości za trudnionych w laboratoriach pracowników naukowych (są ich dziesiątki), Scotland Yard zwraca się do najznakomit-szych specjalistów z prośbą o dokonanie ekspertyzy.

Specyfika Scotland Yardu jest niezmiernie szeroki zasięg działania. Obejmuje bowiem niemal caly świat. Chodzi tu o wykrywanie roz gałęzionych, zakrojonych na szeroką skalę afer międzynarodowych (głównie handel narkotykami), które bardzo często zbiegają się w Londynie. Prócz tego Scotland Yard zajmuje się poważnymi przestępstwami popełnionymi w Anglii. Sciga także na terenie Londynu przestępstwa drogo-

MALE OKA DUŻEJ SIECI

Będąc w Londynie i zapoznając się z pracą Scotland Yardu - kontynuuje prof. Cyprian - interesowałem się przede wszystkim dwoma zagadnieniami. Pierw sze – kwestia utrzymania kontaktów z całym światem. W praktyce rozwiązano to tak:

Działający w skali dawnego imperium brytyjskiego Scotland Yard przez Interpol (z którym wymienia wszelkie dane) kontaktuje się z policjami szeregu krajów. Droga iskrowa umożliwia połączenie się z najbardziej oddalonymi

od Londynu miejscowościami Na przykład Hong-Kong zo staje osiągnięty po 60 sekun-

SYSTEM NADZORU

Drugim, szczególnie mnie interesującym zagadnie-niem — mówi dr Cyprian była sprawa techniki nadzoru nad ruchem drogowym, Wyobraźmy sobie duże sale, a na ich ścianach ogromne, bardzo szczegółowe mapy Wielkiego Londynu liczącego 10 mln ludności. Na mapach tych, stale kursujące po ulicach miasta radiowozy rejestrują się automatycznie, w postaci punktów świetlnych, Jednocześnie istnieje połączenie z rozbudowaną siecią punktów meldunkowych, prze syłających telefonem i dalekopisem aktualne informacje, Kiedy do komórki dyspozy-cyjnej trafi więc zawiadomie nie o przestępstwie drogowym, wystarczy rzucić okiem na mapę, by przekonać się, które radiowozy lub placów ki policyjne są najbliżej miej sca przestępstwa i pchnąć je do akcji. Dodatkowe handicapy w tej walce, to liczebność policji i jej czujność. Jeśli chodzi o liczebność, trze ba stwierdzić, że na ulicach Londynu policjantów jest zatrzęsienie, ale ich nie... widać. Dopiero kiedy zabrzmi charakterystyczny dźwięk policyj nego gwizdka, wyskakują jak spod ziemi.

Na zakończenie - o kwalifikacjach. Każdy policjant musi posiadać wykształcenie ogólne, przynajmniej w zakre sie odpowiednika naszej niższej szkoły średniej. Do tego w Scotland Yardzie dochodzi daleko posunieta specjaliza-Funkcjonariusze też biorą udział w bardzo in tensywnym szkoleniu.

Rozmawiał: Michał Łuczak

MAUKA technika ZVCIE

Podniebne laboratorium × Lot żywych istot × Automat prosi na obiad * Kosmos na ekranie telewizora * Zielone oranżerie * Przypuszczenia

W dniu 19 sierpnia 1960 r. wyruszyła w podróż po orbicie dookołaziemskiej po raz pierwszy z dokładnym "rozkładem jazdy", czyli z oznaczeniem czasu powrotu - wytypowana grupa zwierząt, żywych "badaczy" przestrzeni kosmicznych.

W ich zastępstwie, przekazała nam szczegóły o ich locie i podzieliła się ze światem ich wrażeniami, precyzyjna aparatura, umieszczona na statku kosmicznym.

W ślad za "Prawdą", która publikuje obecnie dokładne, techniczne szczegóły rewelacyjnych, radzieckich badań kosmicznych, przekazujemy pierwsze przejęte przez ludzi wrażenia żywych organizmów, uczestniczących w

A więc – stan techniczny statku-sputnika. Aparatura zabezpieczająca warunki bytowe pasażerów - rejestrująca wszelkie zmiany w kabinie podczas lotu, czy spadania na Ziemie - ustalająca zachowanie się zwierząt i przeprowadzająca eksperymenty biologiczne.

Całe laboratorium, ze skomplikowanymi przyrządami z zakresu radiotelemetrii, termoregulacji, sterujące, hamujące, wszystko zaś

na niewielkiej przestrzeni. w kabinie - żywe istoty... Toteż warun-A w kabine - zywe istory być ściśle dostosowane do wymogów organizmów, by nie narzekały na zmianę ciśnienia, które utrzymy-

wano na tzw. poziomie morza, przy koncentracji 20-25 proc. tlenu i do 1 proc. dwutlenku

W kabinje trzeba było utrzymać normalna temperature, tymczasem i aparatura i ciała zwierzat wydzielały ciepło, które trzeba było stale odprowadzać.

Skoro nie można było zastosować zwyklych wentylatorów, trzeba było pomyśleć o specjalnych urządzeniach oczyszczających powietrze od szkodliwych domieszek. Automaty regenerujące powietrze w kabinie, utrzymujące odpowiednie ciśnienie, uruchamiające specjalne filtry, pracowaly bez przerwy...

Trzeba było przewidzieć - oczywiście posilki i to w porach ziemskich, przy uwzględnieniu zachowania się ciał w warunkach nieważkości. Innymi słowy, aby np. plyn nie uleciał natychmiast w góre.

O kazało się, że podczas takiej podróży trzeba się odżywiać galaretkami - oczywiście zawierającymi wszystkie składniki odżywcze, a przy tym smacznymi, co ma również wielkie znaczenie przy monotonii dłuższych

I oto, z dokładnością zegarka, w odpowiednich porach otwierała się pokrywa karmnika, zapraszając zwierzęta do zjedzenia posiłków. Stwierdzono, że były wystarczające, gdyż zwierzęta nie straciły na wadze i nie cierpiały

z powodu pragnienia.

Fizjolodzy na ziemi obserwowali reakcje zachodzące w organizmach zwierząt, przy pomocy transmisji telewizyjnych.

Dwie małe kamery przekazywały obrazy en face i z profilu; transmisja telewizyjna zaczęła się jeszcze przed startem statku, trwała przez cały czas lotu.

Trzeba przyznać - program pasjonujący! Ozachowaniu się zwierząt podczas lotu wiele już pisano. Striejka i Biełka wystepowały nawet na konferencjach praso-

Ograniczmy się więc do przekazania wniosków, jakie wyciągneli uczeni z obserwacji przekazanych przez aparaty z pokładu statku kosmicznego.

Nie tylko w kabinie, ale nawet w odzieży zwierząt, umieszczone aparaty pomiarowe rejestrowały dawki promieniowania jonizuja-

Oczywiście, dokładnej oceny biologicznego działania różnych czynników związanych z lotem kosmicznym, a przede wszystkim skutków biologicznych zetknięcia się żywych organizmów z radiacją kosmiczną dokonają uczeni później.

Na statku kosmicznym znalazły się również skrawki ludzkiej skóry. Ofiarowali je ochotnicy z zespołów naukowych, przeprowadzających badania kosmiczne — po to, by ustalić wpływ różnych czynników przestrzeni kosmicznych na żywą tkankę. I oto skrawki skóry powróciły żywe, co potwierdziły badania histologiczne.

W planie dłuższych lotów w przyszłości, z całą ostrością staje m. in. problem regeneracji powietrza w kabinach hermetycznych oraz zabezpieczenia żywności dla pasa-

żerów statków kosmicznych. Wszystko wskazuje na to, że odpowiednie substancje chemiczne oraz zapasy żywności zabrane z Ziemi obciążyłyby zbytnio statek przy starcie. Tymczasem na Ziemi oba procesy - pochłanianie dwutlenku węgla i wydzielaniu tlenu oraz synteza substaneji organicznych — odbywają się w zielonych liściach

roślin, jako rezultat fotosyntezy. A stąd już krok do stworzenia na statkach kosmicznych zielonych oranżerii, z tych mikroskopijnych roślin, które szybko się rozmnażając, odznaczają się szczególną aktywnością jeśli chodzi o fotosyntezę.

Jak dotąd uzyskane dane i spostrzeżenia mówią o tym, że przypuszczenia nauki co do bezpieczeństwa lotu i możliwości powrotu na Ziemię. zostały potwierdzone.

Waleria Kornicka

Szpital Miejski istnieje 104 lata

Modernizacja wszystkich oddziałów

Z okazji miesiąca Odbudowy Stolicy odbyła się w Szpi-talu Miejskim im. J. Strusia przy ul. Szkolnej konfereneja, na której dyrektor dr St. Andrzejewski zapoznał przedstawicieli władz miejskich z zakresem wykorzystania otacji uzyskanych ze Społecznego Funduszu Odbudowy

Szpital Miejski otrzymał od sFOS-u 1,5 mln. złotych. tej sumy prawie milion przemaczono na budowę nowego oddziału dla plucno-chorych przy ul. Szamarzewskiego. Ta nowa i bezwzględnie potrzebna inwestycja zostanie niebawem zakończona.

Resztę kwoty przekazanej szpitalowi pochłonęła przebu-

w ciągu minionych dwu lat | których oddziałów. Remonty te były sprawą wielkiej wagi, gdyż nie można zapominać, że niektóre pomieszczenia szpi talne liczą już 104 lata. Najważniejsza inwestycja, to prze budowa sal operacyjnych. Do-tychczas Szpital Miejski posiadał jedynie pokoje przystosowane do potrzeb operacyj-nych. Warunki pracy w tych salach uragaly wszelkim wyinwa sal operacyjnych i nie- mogom nowoczesnej chirurgii.

Dobiega końca budowa Wagi Miejskiej

Szczególną ciekawość przechodniów St. Rynku budzi od Odłuższego już czasu sąsiadujący z Ratuszem budynek Wagi Miejskiej. W tym XV-wiecznym budynku ważono nierdyś towary, przywożone do miasta i pobierano od nich oplaty, tu znajdowała się sala dawnej giełdy, tutaj sprzeda-wano słynnego "grodzisza", którego wyszynk był wyłącznym monopolem miasta. Budynek zburzono w r. 1895, wznosząc na jego miejscu tzw. Nowy Ratusz, spalony podczas ostatniej

rekonstrukcji i wkrótce oddana zostanie do użytku.

Głównym inicjatorem rekon strukcji Wagi był prof. Zb. Zieliński, który dołożył wiele wysiłku, ażeby uczynic tę odbudowe możliwa.

Sporządzając nowy projekt oparto się niemal wyłącznie na... obrazie olejnym Knorra (znajduje się on obecnie w Muzeum Miasta Poznania) i

PKO dla wygody oszczędzających

Mieszkańcy Poznania i licznie przybywający do naszego miasta podróżni przyjma na pewno z zadowoleniem wiadomość o pomyślnym zakończeniu długotrwalych starań PKO o uruchomienie Ajeneji PKO na Dworcu Głów nym PKP. Ajencja ta mieścić się będzie w holu dworco wym i czynna będzie z wyatkiem niedziel i świąt, w go dzinach od 10 do 22.

Tak więc PKO zapewnia w Poznaniu nieprzerwaną obsłu gę książeczek oszczędnościowych w dni powszednie od godz. 8 (Oddziały i Ekspozytury) do godz 22 (Ajencja na Dworcu) oraz w niedzielę w godz. od 10 do 13 (Oddział pl Wolności 3).

Dziś 18 bm. Oddział PKO w Poznaniu, przy pl. Wolności 3 — czynny jest w godzinach od 10 do 13 — Rozpocznie on sprzedaż skarbonek PKO.

Za kilka dni będzie można nabywać skarbonki również w Dozostałych Oddziałach PKO na terenie całego wojewódz-

W poniedziałek, 19 bm., godz. 12 w holu Oddziału przy pl. Wolności 3 nastąpi bezpłatne przekazanie Przez PKO posiadaczom premiowych książeczek oszczędnościowych — 12 motocykli marki WFM, stanowiących premie w ostatnio przeprowa-

dzonych losowaniach. Posiadaczami nowych motocykli z PKO staną się, obok mieszkańców Poznania. rówleż mieszkańcy Kalisza, Lesz na, Ostrowa, Pily i Srody, a kże mniejszych miejscowo-Chełmna w pow. szamodskim, Korniszewa w pow. eźnieńskim oraz Błaszek Voli Droszowskiej w pow. ka skim. W wyniku dotychczawych losowań premie w po motocykli otrzymało już PKO 2.026 osób, z 2 osoby w woj. poznańskim. (na)

Obecnie Waga doczekała się sztychach, pochodzących z okresu istnienia Wagi. Dotyczy to oczywiście wyglądu zewnętrznego. Obecnie wnętrze zostało natomiast zbudowane w oparciu o zdjęcie dużego pomieszczenia w Wadze, pocho-dzące z r. 1895 oraz o niektóre drobne detale, przetrwałe do dnia dzisiejszego. Jest to m. in. kominek z herbem z r. 1525 przeniesiony do Ratusza w mo mencie rozbiórki budynku przez Niemców, Zachowały się także kamienne nadproża okienne, na których widoczne sentencje w języku łaciń-

> Rekonstrukcję Wagi rozpoczęto w sierpniu 1956 r., a fi-nansuje ją SFOS. Jej użytkownikiem będzie Instytut Za-chodni. Obecnie Waga "pomie ściła w sobie" siedem biurowych i dużą salę, co na potrzeby tak poważnej instytucji jak Instytut jest na pew no niewystarczające.

> Za ostateczny termin przekazania Wagi użytkownikom należy przyjąć datę 15 paź-dziernika br. (Ls)

Nowa seria wypadków

W okresie od 1 do 10 bm. w województwie poznańskim zanotowano 54 wypadki drogowe, w których 5 osób poniosło śmierć na miejscu, a 56 doznało ciężkich lub lżejszych obrażeń ciała. Charakterystycz ne, że ofiarami wypadków najczęściej padają dzieci i młodzież. Spośród zabitych, wiek najstarszego nie przekracza 26 lat, natomiast na ogólna liczbę 56 rannych -10 przypada na dzieci. Alarmującym jest fakt, że mimo stosowania ostrych sankcji za prowadzenie pojazdów po pijanemu, w omawianym okre-sie aż 11 wypadków zostało spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców.

W związku z tą sytuacją Komenda Wojewódzka MO apeluje do społeczeństwa o podjęcie wspólnej akcji przeciwko kierowcom pijakom. Jeśli chodzi o rodziców, to do nich należy zwiększenie opieki nad dziećmi. Postulat ten dotyczy zresztą wszystkich wychowawców. (ak)

INFORMUJEMY

Zakład Energetyczny zawiadamia, że 18 bm. w godz. od 8-718 nastąpi wyłączenie prądu dla ulic: Pamiątkowa, Fabryczna, Madalińskiego, Langiewicza, Filarec-ka, Chłapowskiego, Umińskiego i Dzierżyńskiego (od ul. Fabrycznej do Traugutta).

Założono także nowoczesną tlenownię (ze względów bezpie czeństwa oddzielono ją od sal operacyjnych) oraz sterylizatornię, która zaopatrzona jest we wszelką potrzebną aparaturę. Miejskie Przedsiębior-Remontowo-Budowlane nr 1, które wykonuje roboty w szpitalu, przeprowadza obec remont oddziału wewnętrznego. Prace trwają rów nież przy odświeżaniu oddzialu neurologiczno-psychiatrycznego na Grobli, gdzie panowały dotychczas wręcz skandaliczne warunki.

Na zakończenie informacja: z sum zebranych w Poznaniu ciągu 15 lat działalności SFOS - 97 procent zainwestowano w Poznaniu, a tylko 3 procent przekazano Warszawie. Tak więc wrzesień, miesiąc odbudowy stolicy, powinien jeszcze bardziej zdopingować społeczeństwo naszego grodu do ofiar na rzecz SFOS-u. Zbieramy przecież dla siebie.

SFOS zaprasza

W związku z trwającym obecnie Miesiącem Odbudowy Kraju i Stolicy, Miejski Komi tet SFOS organizuje dziś na Wolności koncert orkiestry dętej Związku Zawodowego Pracowników Łączności. czątek koncertu o godz. 11.

Runktualnie o godz. 13 rozpocznie się natomiast uroczy-stość przekazania Komendzie Miejskiej ZHP namiotów, ufundowanych przez SFOS.

Równocześnie, w czasie od 10 do 13 trwać będzie w naszym mieście organizowany przez Komendę Miejską ZHP Zwiad Harcerski na tropie

Wreszcie o godz. 15 rozpocznie sie w kawiarni ... W-Z' koncert rozrywkowy dla dzieci. Wykonawcą będzie Młodzię żowy Zespół Muzyczny przy MPK pod dyr. Z. Woźniewi-

Wstęp na wszystkie zapowia dane imprezy bezpłatny. (g)

Zmiany telefonów na Jeżycach

Miejski Urząd Telekomunikacyjny przystąpił w tych dniach do przeprowadzania zmian w układzie sieci telefonicznej w dzielnicy Jeżyce. Prace nad dokonaniem zmian potrwają do 10 października br., a w związku z nimi po-nad 700 abonentów otrzyma nowe numery telefonów.

Zainteresowanych abonentów Urząd prosi jednocześnie za naszym pośrednictwem o poinformowanie o dokonanych zmianach swoich rozmówców. Nowe numery zostaną bowiem ujete w spisie telefonów, znaj dującym się dopiero w przygotowaniu. (c)

Premiera w "Apollo"

Od jutra, na ekrany kina Apollo wchodzi doskonały film pt. "Hiroszima, moja miłość". Tematem tego interesującego obrazu, laureata wielu nagród międzynarodowych, jest miłość pomiędzy Francuz ką, a Japończykiem. Na tle te go tematu reżyser stworzył dobry i ciekawy film, który na pewno zadowoli gusta poznańskiej publiczności.

Zgubiono - znaleziono

Pani M. Komorowska, dnia 6 bm. w nocy o godz. 1.30, wsiadając do taksówki, pozostawiła na chodniku torbę damską (z zawargów osobistych). Uczciwego znalaz ce bardzo prosi o zwrot.

Bolesław Nyga (13 lat), znalazł w dniu 4 IX około godz. 13 przy ul. Swierczewskiego zegarek damski. Oprócz tego, w redakcji na-szej znajdują się: dwie parasolki, aparat fotograficzny, okulary portmonetka z pieniędzmi pęk kluczy. Zguby odebrać można ul. Grunwaldzka 19, pokój 62. (i)

Pracownicy poszukiwani

mieślnicza Spółdzielnia Rzemiosł Drzewnych Usług, Zaopatrzenia i Zbytu, Poznań, Rybaki 34.

Techników elektr., kalkulatorów kosztoryso-wych, kreślarzy, ślusarzy, tokarzy, spawaczy, pom. ślusarzy, robotników niekwalifikowanych zatrudni zaraz B. P. E. "Energoprojekt", Oddział Poznań, Stary Rynek 97/100. Wnioski składać

Inżynierów: architektów, instalacji c. o. i wodno-kan., kalkulatorów, konstruktorów, inżynierów i techników wodno-melioracyjnych o pełnych kwalifikacjach na stanowiska projektantów i asystentów oraz kwalifikowanych kreślarzy zatrudni Wojewódzkie Biuro Projektów Budownictwa Wiejskiego w Poznaniu, ul-Ratajczaka 33. Zgłoszenia przyjmuje się pod wyżej wskazanym adresem, III piętro, po-kój 36.

Katajczaka 33. Zgłoszenia przyjmuje się pod wżej wskazanym adresem, III piętro, po-kój 36.

Katajczaka 33. Zgłoszenia przyjmuje się pod komfortowe, c. o., willo we śródmieście zamienię wenerycznych i skórnych, na podobne 2-pokojowe. Dalsze dzielnice wykluzonie, Dalsze dzielnice wykluzone, Oferty Biuro Ogło piętro.

analityka przyjmie natychmiast Wojewódzka Przychodnia Przeciwgruźlicza w Poznaniu, ul. Dabrowskiego 12, pokój 108.

Poznańskie Przedsiębiorstwo Handlu Sprzętem Rolniczym, Składnica Rejonowa w Ostroe Wikp., ul. Polna 1b przyjmie: Kierownika Sekcji Handlowej od 1. X. br.

2. Technika-branżystę części do maszyn rolniczych - natychmiast

3. Starszego księgowego od 1. X. br.

Wymagane kwalifikacje: ad. 1. Wykształcenie wyższe lub średnie, mechaniczne albo ekonomiczne, obowiąz-kowa znajomość maszyn rolniczych oraz

części wymiennych. ad. 2. Wykształcenie minimum średnie mechaniczne lub ekonomiczne i znajomość części wymiennych.

ad. 3. Wykształcenie średnie i praktyka w księ-

Wynagrodzenie według układu zbiorowego pracy. Z braku mieszkań pożądani kandydaci z Ostrowa lub okolicy. Eprzedam samochód "Spar tak" stan bardzo dobry. Adres wskaże Biuro Ogło szeń. Świerczewskiego 3

Sprzedam samochód bowy "Skoda" 1101,

powy "Skoda" 1101, Ka-przaka 74, I ptr., telefon 16-03.

Okazja! Nowy motocykl WSK model 1960 spiesznie

sprzedam. Poznań, Gar-bary 2 m. 5. 10833g

Motocykl WSK fabrycznie

nowy, spiesznie sprzedar Poznań, ul. Dzierżyński go 315.

Planino krzyżowe zagra-niczne jak nowe sprze-dam. Ratajczaka 26 m

sprzedam samochód "Wart "adjem. Wiado-

durg" z radiem. Wiado-mości od poniedziałku, te-eton 549-89. 10972g

Maszynę do szycia "Sin-ger" wpuszczaną, stan

ger" wpuszczaną, star bardzo dobry sprzedani

Poznań, Poznańska 46/48 m. 8. 10376g

Sprzedam samochód fua-gon "Skoda 1100", Poznań

Fromienista 80 m. 2.

Lokale

Lekarz poszukuje pokoju

na rok (do czasu otrzy-mania w spółdzielni). Oferty Biuro Ogłoszeń Swierczewskiego 3 dla

Pekoje sublokatorskie od

najuńszych do komfor-towych poszukuje "Par-celo Willa", Czerwone; Armij 29. 16626g

Zamienie 3 pokoje z kuch

nią, samodzielne na dwa mieszkania. Oferty Bluro Ogłoszeń, Świerczewskie-go 3 dla 10658g.

10101g.

w atowym mieście, 36 od Poznania, czynną, rowiec na miejscu. C

10927g

Praca |

Potrzebna na wyjazd oso-br inteligentna do provadzenia domu, z dobra wadzenia domu, z dobrą znajomością kuchni. Wa-runki bardzo dobre, re-ferencje pożądane. Ofer-ty Biuro Ogłoszeń, Swier czewskiego 3 dla 10700g.

Slusarza-tokorza dobrego fachowca na dobrych wa-runkach przyjmę. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świer-czewskiego 3 dla 10760g, Pomoc domowa na stale potrzebna zaraz. Rycer-ska 23 m. 10. 10808g

Stolarza młodszego, me-blowego ewutl. z utrzyma niem przyjme. Oferty m przyjmę. Ofer uro Ogłoszeń, Świe wskiego 3 dla 10836g. Przyjmę ucznia powyżej

lat 16, warsztat samocho-dowy, Poznań, Piaskowa

Krawców - krawcowe kwa lifikowani na plaszcze dam skie konfekcyjne zatrud-nie. Oferty Biuro Ogłoszeń, Świerczewskiego dla 10899g.

Gosposia potrzebna zaraz. Poznań, Czerwonej Armii 26 m. 21. Pozhali, 26 m. 21. 1092ug 26 m. 21. 1092ug Gosposi z dobrym goto-waniem do 2 osób na do-brych watunkach przyj-rnę Zgłoszenia także z prowincji. Poznań, Mila 10930g Karmelarza, pomoc ruty-nowaną przyjmę. Praca dorywcza lub stala, Grott dorywcza lub stała, gera 12 m. 5, godz. 15-17. 10974g

10974g
Uczeń ślus.-tokarski może
się zgłosić, Poznań-Rataje,
Oksywska la. 10984g
Przyjmę gosposię z gotowaniem do trzech osób.
Posada stała, warunki do
bre z mieszkaniem służbowym. Zgłoszenia: Zakopane, skrytka pocztowa
nr 221. 19668p
Nieliżniarki krawcowe za-

Bieliźniarki krawcowe zadom. Rybaki 30, warsztat

Nauka

Tańców szybko uczę. Po-znań, Mickiewicza 27 m

Kupno

Puch i pierze ptactwa wodnego, nowe i używane kupuje Firma "Polplu-me". Poznań, Rynek Ła-zarski 2, tel. 619-304. 9016g.

Kupię nożyce rolkowe w dobrym stanie. Warsztat ślusarski, Poznań, Stę-szewska 3, Górczyn. 11000g

Sprzedaż

Ramochody marki "Opel-Record", Wartburg, Stoudert, Warszawa, Moskwicz, Syrena, Fiat 600, Tatra-Plan, Austin i inneoraz różne motocykle poleca: Biuro Handlowe, Poznań, Czajcza 2, telefon 847-56.

Przetargi - Komunikaty

Kierowce na ciągnik przyjmiemy zaraz Rze- Prokuratura Powiatowa w Trzciance, ogłasza przetarg nieograniczony 1 samochodu osobowego marki "Skoda", typ Tudor 1101, cena wywoławcza 22.500 złotych. Przetarg odbędzie się w dniu 8 października 1960 r., o godz. 9,30 w Prokuraturze Powiatowej w Trzciance, przy ul. Staszica nr 1. Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć najpóźniej w przededniu przetargu w kasie Prokuratury Powiatowej w Trzciance, ulica Staszica nr 1, pokój nr 31, wadium w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej. Samochód oglądać można w Prokuraturze Powiatowej w Trzciance za uprzednim zgłoszeniem się w pokoju nr 31. Wszel-kich informacji udziela się w Prokuraturze Powiatowej w Trzciance, ul. Staszica nr 1

Świerczewskiego

Zamienię 2 mieszkania sa-modzielne, 2 pokoje z ku chnią łazienką oraz pokoj z kuchnią na 2¹/₂—3¹/₂. Ul. Ślusarska 13 m, 6. 10996g

Nieruchomości

Sprzedam 2.500 m² ogrodu owocowego w Poznaniu Oferty: Biuro Ogłoszeń, Katowice pod "1121".

Parcele budowlane w Swarzędzu sprzedam. Tylkow Parcele budown rzędzu sprzedam. Tylkow ska, Swarzędz, Rybacka 106662

Wille dwurodzinną, kom-fortową, w Poznaniu, przy ul. Kasparzaka sprze dam. Adres wskaże Biu ro Ogłoszeń, Swierczew-skiego 3 dla 10786g. Wille komfortową sześcio

izbową, garażem, sadem, wolną sprzedam. Puszczy kówko Kopernika 30, te-lefon 157. 10384g Sprzedamy dom willowy z ogrodem we Wrzesi pl. Staszica 14, możliwo zamieszkania niewykl czona. Oferty Biuro Og szeń, Świerczewskiego szeń, Świ dla 10963g.

dla 10963g.

wille jednorodzinną —
również niewykończoną
— blisko tramwaju, kupie Oferty Biuro Ogło
szeń, Świerczewskiego 3
dla 10978g. Metocyki "Jawa" 250 w bardzo dobrym stanie sprzedam Poznań, Dojazd 6 m. 22, od godz. 18.

Gospodarstwo rolne z za-budową, ziemia buraczana blisko Leszna Wlkp., sprze dam okazyjnie, Anna Kozioi, poczta Lasocice grody 5. 19537p

Nędzyńska lekarz – den-tysta wróciła. Przyjmu-

Dr med. Radajewski Marian. specjalista chorób wewnętrznych i płuc-nych. Własny gabinet rentgenologiczny. Wzna-wia przyjącia od 16 wrze-śnia. Poznań, Kościuszki 76, drugie piętro. 10173g

Zguby

(Rapsel) samochodowy ha odcinku ul. Opolskiej, zna kowany czerwono-alumi niowy. Znalazcę wynagro dzę. Zgłoszenia: Zabiko-wo, II przystanek auto-busowy, ul. Świerczew-ska 3. 10958g

Różne

Fosiadam zabudowania z większym ogrodem owocowym w Poznaniu, nadające się na produkcję i hodowię kur. Przyjmę wspólnika lub inne propozycje Oferty: Biuro Ogłoszeń, Katowice pod 1120". K6356

Telewizory naprawia "Ra dio Wenus" również u klienta, Wielka 20, tele-fon 503-10.

Magister praw sporządza wnioski, odwołania, skar gł, zażalenia. Zeylanda la, godz. 15—19. 10754g

Poszukuję 20 tys. zł po-życzki, Oferty Biuro Ogło szeń, Świerczewskiego 3 dla 11010g.

Uwaga! Sklep prywatny w bardzo dobrym punk-cie poszukuje komisowe-go i stalego dostawcy na dobrze wykonane koszule zyńska lekarz — den-ta wróciła. Przyjmu-Ratajczaka 30 I ptr., 28-71. 9934g skiego 3 dla 19941g.

Dnia 16 września 1960 r. zmarł w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 60, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, syn, brat, szwagier i teść, śp.

Aleksander Riewe Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 19 bm., o godzinie 15 z kaplicy cmentarza na Junikowie.

ciężkim smutku pograżone ZONA, DZIECI I RODZINA Poznań, Gniezno, Tychy, Gdynia.

Dnia 15 września 1960 r. zmarł nagle, przeżywszy lat 65, śp.

Jan Banaszyk kupiec - przemysłowiec

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 19 bm., o godz. 11 z kaplicy cmentarnej na Junikowie. glębokim smutku i żalu pogrążone ZONA I RODZINA Poznań, Garbary 48. 109715

W dniu 15 września 1960 r. po krótkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., zmarła w Poznaniu, przeżywszy

Z CHEŁMIKOWSKIC.

uczestnik Strajku Szkolnego we Wrześni z 1901 r., członek Z. B. O. W. i D. odznaczona Srebrnym i Złotym krzyżem Zasługi.

Msza św. żałobna z wigiliami odprawiona zostanie w poniedziałek, 19 bm., o godzinie 10 w kościele Farnym we Wrześni, po czym nastąpi eksportacja zwłok na miejsce wiecznego spoczynku do grobowca rodzinnego.

O tym zawiadamiają w głębokim smutku pogrążeni SIOSTRA, SIOSTRZENICE I SIOSTRZENCY

Września, Poznań, Warszawa, Międzychód.

GLOS WIELKOPOLSKI". Adres Redakcji: Poznań, ul. Grunwaldzka 19. Telefony: centrala 611-21 łączy wszystkie działy: sekretariat redakcji 657-76 w godz. 8-18: redaktor naczelny 657-76: sekretarze edakcji 648-85: dział łaczności z czytelnikami 657-18; dział miejski 659-39; redakcja nocna 629-52. Wydawca: Poznańskie Wyd. Prasowe RSW "Prasa" Biuro Ogłoszeń: RSW "Prasa" Poznań ul Swierezewskiego 3 telefon 624-59. Prenumerata "Głosu Wielkopolskiego": miesiecznie – 12,50 zł. kwartalnie – 37,50 zł. półrocznie – 150 zł. Prenumerate przyjmuja oddziały delegatury Ruch" urzedy pocztowe i listonosze do 15 każdego miesiąca na miesiąc następny Prenumerate z wysyłka za granice przyjmuje PKWZ "Ruch" w Warszawie, ul. Wilcza 46. nr konta PKO 1-6-100024. Ruch" urzedy pocztowe i listonosze do 15 każdego miesiąca na miesiąc następny Prenumerate z wysyłka za granice przyjmuje PKWZ "Ruch" w Warszawie, ul. Wilcza 46. nr konta PKO 1-6-100024. Ruch" urzedy pocztowe i listonosze do 15 każdego miesiąca na miesiąc następny Prenumerate z wysyłka za granice przyjmuje PKWZ "Ruch" w Warszawie, ul. Wilcza 46. nr konta PKO 1-6-100024. Ruch" urzedy pocztowe i listonosze do 15 każdego miesiąca na miesiąc następny Prenumerate z wysyłka za granice przyjmuje PKWZ "Ruch" w Warszawie, ul. Wilcza 46. nr konta PKO 1-6-100024. Ruch" urzedy pocztowe i listonosze do 15 każdego miesiąca na miesiąc następny Prenumerate z wysyłka za granice przyjmuje PKWZ "Ruch" w Warszawie, ul. Wilcza 46. nr konta PKO 1-6-100024. Ruch" urzedy pocztowe i listonosze do 15 każdego miesiąca na miesiąc następny Prenumerate z wysyłka za granice przyjmuje PKWZ "Ruch" w Warszawie, ul. Wilcza 46. nr konta PKO 1-6-100024. Ruch" urzedy pocztowe i listonosze do 15 każdego miesiąca na miesiąc następny Prenumerate z wysyłka za granice przyjmuje PKWZ "Ruch" w Warszawie, ul. Wilcza 46. nr konta PKO 1-6-100024. Ruch" urzedy pocztowe i listonosze do 15 każdego miesiąca na miesiąc następny prenumerate z wysyłka za granice przyjmuje PKWZ "Ruch" w Warszawie, ul. Wilcza 46. nr konta PKO 1-6-100024. res kwartalny poiroczny i roczny. Do cens prasowa. Druk: Zakłady Graficzne im. M. Kasprzaka Poznań, ulica Zwierzyniecka 3, telefon 519-02. L-7

Antonin dla Chopina Wysoka przegrana

ryderyk Chopin przebywał w Wielkopolsce: w Poznaniu, Antoninie i pobliskim Kaliszowi Strzyżewie. Fakty te są ogólnie znane i wielokrotnie komentowane. Pobyt Chopina we wrześniu 1829 roku w Antoninie pod Ostrowem doczekał się nawet książki Gustawa Bojanowskiego. Że dziełko zyskało ogólny aplauz — świadczy drugi już nakład w stosunkowo niedługim czasie. Jesteśmy u schylku "Roku Chopinowskiego". Wielkopolska jak potrafiła — realizuje serię uroczystości z tym zwiazanych. Właśnie Symfoniczna Orkiestra Objazdowa rozpoczęła i zakończyła coroczny odtąd wędrowny festiwal "Wielkopolskim Szlakiem Chopina" koncertując w Poznaniu, Antoninie, Kaliszu i Izbicy Kujawskiej, gdzie się urodziła matka Fryderyka.

Chodzi wszakże o aspekt catej sprawy. Choo stworzenie w Antoninie stałego muzeum chopinowskiego. Rzecz jest całkowicie możliwa w wykonaniu, początki akcji założono szcześliwie – teraz kolej na ugruntowanie wysiłków.

Palac w Antoninie nie jest ani piękny ani zabytkowy. Antoni Radziwiłł kazał w swoich posiadłościach wyciąć sporą polanę w lesie, tuż niemal nad brzegami wielkiego jeziora i pobudował "pałac", a raczej myśliwski pawilon, wielobocznym założeniu. brzymia sala główna (i jedyna w całym budynku) wspiera się na środkowym filarze, spełniającym równocześnie rolę kominka. Dokoła biegną balkony, z których prowadzą drzwi do szeregu mieszkalnych po-Tak było wtedy, jest i dzisiaj. Budynek zachował się w dość dobrym stanie i jak się wydaje — nie trzeba weń wkładać znaczniejszych sum na remont. Czym jednak ma być nadal pałac, w którym niegdyś brzmiał fortepian pod palcami Fryderyka Chopina?

Mamy na wielkopolskiej multum miejscowozwiązanych z pamięcią mieszkających tam, czy urodzonych ludzi o trwałym w kulturze narodowej nazwisku. Piękną jest myśl, by ustalić na zawsze ową pamięć i stworzyć w tych miejscowościach male muzea. Innym razem omówię Włoszakowice Kurpińskiego i Glinno Bogusławskiego, jak również Długie koło Izbicy, miejsce urodzenia Chopinowej matki. Dziś kolej

Tygodniowy pobyt Chopina w Antoninie ma wielkie znaczenie dla jego biografii. Tym wieksze znaczenie dla potomnych, którym droga jest wielka tradycja. Tę bezwzględnie trzeba utrzymać. Dziś w budynku antonińskim ulokowaty się w letnich miesiącach dziecięce kolonie pracowników ostrowskiego browaru. Dzięki wysoce obywatelskiemu stanowisku zarządu kolonii udalo się niestrudzonemu działaczowi kulturalnemu z Ostrowa, panu Kowalskiemu, otworzyć w sobotę dnia 4 września 1950 roku ma lutkie, na razie całkowicie prowizoryczne muzeum dosłownie w tym samym pokoiku, który niegdyś zajmował

Niestety, niepodobieństwem jest utrzymanie tego muzeum w czasie letnim, gdy dzieci zajmują pałac. Względy zdrowotne nie pozwalają na wizyty obcych ludzi na terenie kolonii. Przyznając całkowitą słuszność temu aspektowi, nie możemy przecież z tego względu zaprzepaścić idei chopinowskiego muzeum, a może nawet i ośrodka pracy twórczej, czy odtwórczej, w Antoninie. Rzecz jasna, że należałoby znaleźć inne locum dla kolonii. Że należałoby zwrócić Browarowi włożone w adaptację budynku fundusze. Że należałowy w długodystansowym planie skrupulatnie obmyśleć podstawy takiego "chopinowskiego ośrodka"

Możliwości są szerokie... W idzę w przyszłości wcale – jak się wydaje – nie utopijny obraz: duża sala byłaby salonem i zarazem estrada na imprezy publiczne. Wiele po-

inny | koi na pobocznicy pałacu stanowiloby możliwości miesz-kalne, nie tylko w lecie lecz przez cały rok. Sądzę, że moż-

na by właśnie w Antoninie odbywać co kilka lat ogólno-

polski (na razie) konkurs mu-

zyki kameralnej, ze szczegól-nym uwzględnieniem epoki ro-

mantycznej. Byłaby to druga

(i nie ostatnia!), obok konkur-

su im. Wieniawskiego, impreza muzyczna dla Wielkopolski. Dojazd do Antonina zewsząd wygodny, możliwości mieszkalne całkowite! Trzeba jednak na to jasnych planów i mądrze ułożonego budżetu. Nie mam żadnych wątpliwości, że Wydziały Kultury Rad Narodowych w Ostrowie, przy walnym poparciu takiegoż wydziału z Poznania, zajmą się gorliwie tym projektem, który jest realny i bardzo atrakcyjny. Należałoby urządzić w Ostrowie specjalne, temu poświęcone posiedzenie, przy współudziale przedstawiciela Instytutu Chopina z Warszawy, jedynej instytucji w tym względzie "naczelnej". Chcemy mieć trwałą pamiątkę pobytu Chopina na naszej ziemi. Warunki sa idealne - nie wolno nam ich zaprzepaścić. Nie wolno zlekceważyć inicjatywy kulturalnych działaczy terenu. Jako jeden z trzech

Jerzy Młodziejowski

Startu Gniezno

"GŁOS"

Ozisiaj Kaliszwita kolarzy

Zakończenie XVII Tour de Pologne

kończony zostanie XVII Tour de Pologne.

isza wynosi 162 km. Przyjazd

kolarzy na stadion przewidzia-

ny jest około godz. 17. Całe

społeczeństwo Kalisza przygo-

towywało swe miasto na przy-

jęcie kolarzy. Ulice, po któ-rych zawodnicy przejadą przez

miasto zdążając do mety, zo-

stały odświętnie udekorowane.

Na zwycięzców etapu i wyści-

gu czekają liczne i atrakcyjne

nagrody, ufundowane przez za

kłady pracy z Kalisza i okoli-cy. Wyścig Dookoła Polski,

którego trasa prowadzi przez

skiego, bez wątpienia przyczy-

i Zwycięstwo Polaków

na szóstym etapie

etap

Tour de Pologne zakończył

się sukcesem Belga Diercke-

na. Przejechał on trasę Za-

kopane — Bielsko w 4.00,56. Drugi był Gazda, a trzeci

Wiarawas. Zespolowo wygra-

la Polska I. Po 6 etapach in-

dywidualnie prowadzi Dierc-

ken, przed Wiarawasem, Oli

zarenką, Kaczmarczykiem i

Królakiem. Klasyfikacja dru-

żynowa: 1) ZSRR, 2) Polska I, 3) Polska II, 4) NRD.

województwa poznań-

Najstarsze miasto Wielkopolski — Kalisz przeżywa dzisiaj

Ostatni etap z Opola do Ka- i ni się do popularyzacji tego

swoje wielkie święto. Na stadionie "Włókniarza" za-

W Rybniku dokończono przerwany przed kilkunastu dniami mecz żużlowy Górnik - Start Gniezno. Jak wiadomo, przyczyną niedokończenia spotkania była tragiczna śmierć na torze żużlowca Star tu — Świątkowskiego.

Spotkanie przyniosło wysokie zwycięstwo Górnikowi -52:25. Punkty dla zwycięzców zdobyli: Berliński — 13, Phillipp — 11, Maj — 9, Wyględa i Peszke - po 7, Tkocz 3, Woryna - 2; dla Startu: Kwarciński - 7, Cieślewicz, Odżywolski i Wróżyński - po 5 oraz Wróblewski - 3.

Warszawa prowadzi z Londynem

Begier pokonał Piątkowskiego w rzucie dyskiem

ozpoczęte wczoraj w Warszawie międzynarodowe zawody lekkoatletyczne Londyn - Warszawa przyniosły prowadzenie Polakom w konkurencji mężczyzn 66:40, a w konkurencji kobiet 28:23. Najlepsze wyniki osiągnięto w skoku w dal kobiet (Bignal skoczyła 6,39 m, a Krzesińska 6,33), lecz trzeba zaznaczyć, iż zawodniczki skakały z wiatrem...

w biegu 100 m pań. Wicemistrzyni olimpijska Hyman zajęła dopiero czwarte miejsce, a 6 w finale olimpijskim - Smart - drugie, za Polką

pięknego sportu wśród mło-

dzieży wiejskiej naszego wo-

jewództwa. Cały szereg czoło-

wych kolarzy naszego kraju

m. in. reprezentant Polski na

Olimpiadzie w Rzymie - For-

nalczyk, rozpoczynali swą ka-

Zespołów Sportowych.

Tour de Pologne:

ski

riere w szeregach Ludowych

Jesteśmy pewni, że słynący

gościnności Kalisz zgotuje

kolarzom serdeczne przyjęcie.

1947 — Stanisław Grzelak

1948 — Wacław Wójcik

1952 — Wacław Wójcik

1949 - Dino Locatelli

A oto powojenni zwycięzcy

1953 — Mieczysław Wilczew-

1954 — Marian Wieckowski

1955 — Marian Więckowski

1956 — Marian Więckowski

1958 - Bogusław Fornalczyk

317 odznaczonych

Aź 317 zawodników, dzia-

łaczy i trenerów zostało w

w ZSRR odznaczonych wyso

kimi odznaczeniami i ordera

mi głównie za sukcesy olim-

pijskie. Order Lenina otrzy-

mali: Bołotnikow, T. Press

1957 — Henryk Kowalski

1959 - Wiesław Podobas

Niespodziankę zanotowano Rychterówną. Sidło w oszcze biegu 100 m pań, Wicemi- pie uzyskał bardzo dobry rezultat 81,18 m.

Spośród poznaniaków startujących w reprezentacji stolicy najlepiej spisał się warciarz Begier, który niespodzie wanie wygrał z Piątkowskim oraz Jarzembowski i Juźkowiak w zwycięskiej sztafecie 4×100 m. Z. Orywał biegł wczoraj słabo i zajął na 1500 m dopiero czwarte miejsce.

Oto krótki film z tych zawodów. Konkurencje męskie: W biegu 400 m ppl. zwycięża Król — 52,7 przed Anglikiem Hildroth — 53,4. Bugała jest trze ci — 53,4. Prowadzimy 7:4. W dysku: 1. Begier - 53,31, 2. Piątkow ski - 52,37. Prowadzimy 15:7.

1500 m wygrywają Anglicy: Haith — 3.46,0 i Wiggs — 3.46,6. 3. Baran — 3.48,0, 4. Orywał — 3.50,6. Prowadzimy 18:15.

100 m wygrywa Radford przed Foikiem w tym samym czasie

Filka nożna

Warta — Poznań 7:3

W piłkarskim spotkaniu oldboyów po żywej grze Warta pokonała reprezentację Po-znania 7:3 (0:2). Bramki dla "zielonych" zdobyli: Cybiński, Melosik i Kaczmarek — po 2. Pożega — 1, dla reprezentacji Poznania Białas, Koltuniak Matłoka. (st)

Unia — Calisia 3:1

W meczu piłkarskim o mi-strzostwo II ligi Calisia przegrała wczoraj na własnym boi sku z raciborską Unią 1:3

10,6.4. Juźkowiak - 11,1. Stan

Kowalski w czasie 46,7 jeszczę raz pokonał mistrza Europy Wrightona — 47,0 w biegu 400 m, 3. Bożek — 47,6. Prowadziny

Skok wzwyż przynosi podwój, ne zwycięstwo Polakom. 1. 80 bota — 2,00 m, 2. Nowak — 1,50

m. Prowadzimy 37:29.

W trójskoku — znowu podwój ne zwycięstwo. 1. Malcherczyk — 16,06, 2. Jaskólski — 15,75. Prowadzimy 45:32.

Podobnie jest w biegu 5000 m, w którym na finiszu **Jochman** 14.10,8 zwyciężył Boguszewicza – 14.11,4. Prowadzimy 53:35.

Sztafeta nasza 4 razy 100 m zwy ciężyła w czasie 40,3 sek., przed Londynem - 40.4. Prowadzimy

W oszczepie Sidło osiągnął 81,18 m, a Radziwonowicz - 72,0 m. Po pierwszym dniu Warszawa prową dzi z Londynem 66:40.

Konkurencje kobiece. Pchniecie kulą przynosi Polkom prowa dzenie 8:3. 1. Klimajowa — 14,91, 2. Rusinówna — 14,87.

Skok w dal: 1. Bignal - 6,39, Krzesińska - 6,33, 3. Chojnacka - 5,96. Prowadzimy 13:9. Sensacyjne zwycięstwo Rychteówny na 100 m przynosi nam dalsze punkty. Prowadzimy 20:13, 1. Rychter, 2. Smart, 3. Wieczorek, W rzucie oszczepem Rykowska Klimajowa zajęły dopiero 3 i 4

miejsca. Prowadzimy 23:21. Sztafeta 4 × 100 m pobiegia do skonale. Polki zwyciężyły w cza sie 45,2 sek. Po pierwszym dniu Warszawa prowadzi także w kon

kurenciach kobiecych - 28-23 Dzisiaj dokończenie zawodów,

Rekord Polski

Podczas finałowego spotkania lekkoatletycznego junio-rów dzielnic Zachód i Central na, rozpoczętego w Poznaniu, Ugniewski (Warszawa) pehnięciu kulą ustanowił nowy rekerd Polski wynikiem 16.56 m, poprawiając rekord dotychczasowy o 25 cm. (p)

Wiejska Spartakiada LPZ i "Wesoły autobus" w Srodzie

Dzisiaj odbędzie się w Środzie Wielkopolskiej Wojewódz ka Spartakiada Sportów Obronnych Ligi Przyjaciół Žolnierza.

Imieniny Wrzesień Józefa, niedziela Konstancji,

członków komitetu "Wielko-

polskiego Roku Chopinow-

skiego" - czekam na dalsze

poniedz. 19

Słońce: wsch.: g. 6.28

Teatry

kroki.

OPERA — ul. Fredry — godz. 19 "Krutniawa" (koniec ok. g. 22) POLSKI — ul. 27 Grudnia — g. 16 "Uczeń czarnoksiężnika"; g. 19 "Krakowiacy i górale" (koniec okołc godz. 22) NOWY — ul. Dąbrowskiego —

"Antygona"; g. 19 "Nie trzeba się zarzekać" (koniec ok. g. 22) OPERETKA - ul. Niezłomnych - g. 19 - "Życie Paryskie" (ko-niec ok. g. 22)

SATYRY — ul. Armii Czerwonej — g. 20 "Zona na niby" (koniec okoła godz. 22.15)

W WOJEWODZTWIE KALISZ - "Pierwszy dzień wolności".

PONIEDZIAŁEK - Teatry nieczynne.

Kina

NIEDZIELA I PONIEDZIAŁEK

APOLLO - ul. Ratajczaka - g. 10, 12.30, 15.30, 18, 20.30; poniedz. od g. 12.30 "Swiadek oskarże-

nia" (USA, 18 l.) BAŁTYK — ul. Roosevelta -11, 16, 19.30 "Krzyżacy" (polski,

CZTERNASTKA - ul. Swierczewskiego – g. 17.30, 20 – "Ziama-na strzała"; poniedz. – godz. 15, 17.30, 20 "Protestuję" DOM KULTURY MO – ul. Grun-

waldzka — g. 15, 17.30, 20; poniedziałek — godz. 15, 17.30, "Prawo i bezprawie" (ang., 16 1.)

GWIAZDA - Al. Marcinkowskie-go - g. 10, 11, 12, 13 - bajki; 15.30 "Kamienne serca"; godz. 18, 20.15 "Szalona noc"; poniedz. g. 15.30 "Wyprawa za trzy morza", g. 18, 20.15 "Na tropie"

HUTNIK (Antoninek) — g. 16.45, 19 "Księżniczka Mary", g. 14.30 "Mały bohater"; poniedziałek —

MALTA (Śródka) — g. 15.45, 18, 20.15 "Tajna drukarnia" (jugos!., 14 l.); poniedz. — godz. 16, 18, 20 "Kosmos wzywa"

MUZA — ul. Armii Czerwonej — g. 10, 12.30, 15 "Nowe atrakcje" (radz., 7 l.); g. 17.30, 20 "Niezastapiony kamerdyner"; poniedz. g. 10, 12.30, 15 "Nowe atrak-e", g. 17.30, 20 "Niezastąpiony kamerdyner" (ang., 12 1.)

MINIATURKA — ul. Chełmońskie go — g. 13.30, 15.45, 18, 20.15 "Oni ocalili Londyn"; poniedziałek g. 15.45, 18, 20.15 "Malec" OSIEDLE (Debiec) — g. 16, 18, 20

"Wierny mąż"; poniedz g. 16, 18, 20 "Pechowiec" poniedziałek -

PANCERNIAK (Golecin) - godz. 11 — bajki, g. 12.30 "Diabet z młyńskiego wzgórza"; poniedz. — g. 17.30, 20 "Żolnierze" PIAST (Staroleka) - g. 15 "Dym

na wzgórzu"; poniedz. - nie-RIALTO - ul. Dabrowskiego

g. 10.30, 13, 15.30, 18, 20.15 "Casino de Paris"; poniedz. — g. 15.30,

SCALA — ul. Krauthofera — g. 18, 20 "Madame de..."; poniedz. — g. 16 "Diabelski wynalazek" TECZA (Wilda) — g. 11, 12.15 "Snie gowy listonosz", godz. 16, 18, 20 "Slad wiedzie w noc"; poniedz. — g. 16, 18, 20 "A jednak cię ko-

WARTA - ul. 27 Grudnia - g. 10, 11 — bajki, g. 12.30, 15, 17.30, 20 "Jeździec znikąd"; poniedz. g. 10, 12.30 "Jeździec znikąd"

WOJSKOWE - ul Polna - godz. 17.30, 20 "Wyprawa za trzy mo-rza"; poniedz. — godz. 17.30, 20 "Don Juan" WCZASOWICZ (Puszczykowo) -

13.30 — bajki, g. 14.45, 17, 19.15 "Miasteczko"; poniedziałek nieczynne

ZNICZ (Zabikowo) — g. 15 "Małpa w kapieli", godz. 17 "Tańczące molo", g. 19 "Pechowiec"; poniedziałek - godz. 19 "Tańczące molo" (Luboń); FOTOPLASTIKON - ul. Armii Czerwonej - "Rzym";

W WOJEWODZTWIE

GNIEZNO - Lech: "Chce być gwiazdą"; poniedz. – "Przez zie-loną barierę", Polonia – "Towa-rzysze broni"; poniedz. – "Gdy kobieta zostaje sama"; KALISZ – Stylowe: "Niebo bez miłości"; po-niedziałek — "Niebo bez miłości", Wolność – "Tam, gdzie rosną po-ziomki"; LESZNO – Panorama: "Praczki z Portugalii; poniedz. – ,Okno na podwórze"; OSTRÓW -"Nokno na podworze"; OSTROW —
Roma: "Roczniak"; poniedz. —
"Mam 16 lat", Słońce — "Niebezpieczny wiek"; poniedz. — "Mumu"; PIŁA — Iskra: "Wszystko
o Ewie"; poniedziałek — "Wyspa
śmierci".

i Jaszin.

NIEDZIELA PROGRAM II (Poznań)

7.20 - Program dnia; 9 - Utwory Bacha; 9.45 — Kalejdoskop muzyczny; 11.30 — Słuchamy muzyki łudowej; 12.10 - Poranek muzyki operetkowej; 13.10 - Zespół Dziewiątka; 13.50 — Koncert życzeń; 15 — Dla dzieci; 16.22 — Koncert chopinowski; 18.48 — Audycja satyryczno-rozrywkowa; 19.30 — Transmisja z sali Filharmonii Narodowej; 21.45 - Melodie; 22.30 -Rewia piosenek; 23 - Muzyka ta-Wiadomości: 6.30, 7.30, 8.30, 12.04,

PONIEDZIAŁEK PROGRAM II (Poznań)

6.50 - Gimnastyka; 9 - Muzyka operowa; 9.35 — Melodie; 10.20 — "W Jezioranach"; 10.50 — J. Bi-zet: I suita "Arlezjanka"; 11.10 — "Wesoly pocztylion" — aud. dla dzieci; 12.25 — Polskie melodie ludowe; 12.45 - Utwory charakterystyczne; 14 - Pianiści w muzyce rozrywkowej; 14.40 — Gra Poznań ska 15-tka Radiowa; 15.05 — Pieśni spiewa H. Szymulska; 15.30 — Dla dzieci; 15.50 — Bodgers: Wiązanka melodii z operetki "Południowy Pacyfik"; 16.10 — Na fali melodii; 18.25 — Muzyka i aktualności; 19.05 - Felieton muzyczny Jerzego Wal dorffa; 20.30 — Kronika studenc-

- Uniwersytet Radiowy Wiadomości: 5, 6, 7, 8, 12.04, 16,

Telewizja

NIEDZIELA POZNANSKA

10.35 — Sprawozdanie z biegu o Puchar Redakcji "Rude Pravo" (z Pragi); 14 — "O miejsce dla cz Pragi); 14 — "O miejsce dla zdolnych" — felieton dla wsi (War szawa); 14.30 — Film z serii — Disneyland, (lok.); 16.15 — Widow. "Su-Asti" dla dzieci (z Katowic); 16.45 — Polska Kronika Filmowa (lok.); 17 — Sprawozdanie sportowe (W-wa); 19.15 — Dziennik TV (W-wa); 20 — Teleturniej: "Kto to powiedział" (W-wa); 21 — Film fa bularny prod. amerykańskiej "Dama z Szanghaju" (lok.);

KATOWICKA

Disneyland; 16.45 — Film krótkometrażowy; 21 — "Piąte koło u wozu" — film fabularny prod. CSRS.

PONIEDZIAŁEK

POZNAŃSKA 18.15 — "Eureka" — magazyn pop.-naukowy (W-wa); 18.45 — "Na półkach księgarskich" (W-wa); 19.30 – Dziennik TV (W-wa); 19.30 – Koncert symfoniczny. — Transm. z Filharmonii Narodowej (W-wa); 20.30 - XI Arkusz poetycki (Poznań); 21 — Teatr TV: "Mężczyżna w damskim kapeluszu" (W-wa);

Dyżury pełnia

NIEDZIELA PANSTW. SZPITAL KLIN. IM. SWIĘCICKIEGO — chirurgia —

SZPITAL MIEJSKI IM. RASZEI interna - ul. Mickiewicza 2, tel.

WOJ. SZPITAL DZIEC. — chir. dziec. do lat 14 — ul. Józefa 7,

PONIEDZIAŁEK SZPITAL MIEJSKI IM. STRUSIA

chirurgia, interna — ul. Szkoi-na 8/12, tel. 511-11 APTEKI: Mickiewicza 22, Alfreda Lampego 2, Dzierżyńskiego 107,

Matejki 1, Głogowska 146, Głów-PUNKT POMOCY WIECZORNEJ DLA DZIECI CHORYCH - ul. Mickiewicza 31 - w dni powszednie od g. 18—20 i w niedziele i święta od g. 8—10. (Tylko dla

Udział w imprezie mogą wziąć zawodnicy kół LPŻ okręgu poznańskiego, którzy W drodze na miejsce startu odwiedzą 10 spółdzielni produkcyjnych, gdzie powinni złożyć elpeżetowskie pozdrowienia.

Program Spartakiady Wiej skiej, organizowany z okazli Dnia Spółdzielczości, obejmuje konkurencje w strzelaniu i szermierce oraz jako główny punkt — motocross. Udział zgłosiły wszystkie kluby LPZ województwa poznańskiego. Kierowcy biorący udział w motocrossie mogą uzyskać licencję sportową w zainteresowanej kategorii.

Impreze rozrywkowa dla spo dzielców przodującego w kraju powiatu organizuje dziś re dakcja tygodnika "Spółdzielnia Produkcyjna", zespół estra dowy Polskiego Radia pn. "We soly autobus" i Powiatowy Związek Rolniczych Spółdziel ni Produkcyjnych w Środzie.

W Powiatowym Domu Kultury odbędzie się koncert rozrywkowy (spółdzielcza "zgaduj-zgadula", humor, piosen-

Dodać należy, że ukazał się specjalny numer tygodnika "Spółdzielnia Produkcyjna" poświęcony problematyce spół dzielczej powiatu średzkiego (p.-emp)

Gratulujemy

Za dobry występ na Igrzyskach w Rzymie PZKosz odznaczył kilkunastu koszykazy. Z poznaniaków złotą od znakę PZKosz otrzymał Młynarczyk, srebrne – Świerczewski i Łopatka. Za zajęcie IV miejsca na mistrzostwach koszykarek podobnie wyróżniono zawodniczki. Zło te odznaki otrzymały m. in. poznanianki: Roga i Ostańska. (y)